

Selvitys Pohjola Pankki Oyj:n
hallinto- ja ohjausjärjestelmästä
vuonna 2010

Sisältö

1.	Sovellettavat säännökset	3
2.	Ryhmä- ja konsernirakenne	4
3.	Yhtiökokous	6
4.	Hallitus ja sen valiokunnat	8
5.	Toimitusjohtaja ja konsernin johtoryhmä	13
6.	Johtamisjärjestelmä	15
7.	Sisäinen ja ulkoinen valvonta	18
8.	Taloudellinen raportointiprosessi	25
9.	Palkat ja palkitseminen	27
10.	Sisäpiirihallinto	30
11.	Tiedonantopolitiikka	31
12.	Hallituksen ja konsernin johtoryhmän kokoonpano sekä jäsenten henkilö- ym. tiedot	32

1. Sovellettavat säännökset

Selvitys yhtiön hallinto- ja ohjausjärjestelmästä (Corporate Governance Statement)

Tämä selvitys Pohjola Pankki Oyj:n (Pohjola) hallinto- ja ohjausjärjestelmästä (Corporate Governance Statement) on laadittu Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodin (2010, Corporate Governance-koodi) suosituksen 54 ja arvopaperimarkkinalain 2 luvun 6 §:n 3 momentin mukaisesti. Selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä annetaan yhtiön toimintakertomuksesta erillisenä.

Selvitys sisältää myös eräitä muita keskeisiä hallinnon osa-alueita, joita koskevat ajantasaiset ja yksityiskohtaiset Corporate Governance-koodissa edellytetyt tiedot ovat saatavilla yhtiön internetsivuilla www.pohjola.fi > Sijoittajasuhteet > Hallinnointi ja johto.

Yhtiön hallituksen tarkastusvaliokunta on 4.2.2011 käsitellyt tämän hallinto- ja ohjausjärjestelmää koskevan selvityksen. Yhtiön tilintarkastaja KPMG Oy Ab on tarkastanut, että selvitys on annettu ja että sen sisältämä kuvaus taloudelliseen raportointiprosessiin liittyvien sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestelmien pääpiirteistä on yhdenmukainen tilinpäätöksen kanssa.

Tämä selvitys Pohjola Pankki Oyj:n hallinto- ja ohjausjärjestelmästä on saatavilla Pohjolan internetsivuilla www.pohjola.fi > Sijoittajasuhteet > Hallinnointi ja johto > Hallintoperiaatteet > Selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä (vuosi 2010). Tämä selvitys sekä yhtiön tilinpäätös, hallituksen toimintakertomus ja tilintarkastuskertomus ovat saatavilla Pohjolan internetsivuilla www.pohjola.fi > Media > Julkaisut.

Yhtiön hallintoelimet

Pohjolan ylintä päätösvaltaa käyttävät osakkeenomistajat yhtiökokouksessa. Yhtiökokous valitsee hallituksen (hallituksen puheenjohtajaa ja varapuheenjohtajaa lukuun ottamatta) ja tilintarkastajat. Yhtiön strategisesta johtamisesta vastaa yhtiön hallitus. Hallitusta avustavat sen valiokunnat (tarkastusvaliokunta, riskienhallintavalio-kunta ja palkitsemisvaliokunta). Yhtiön operatiivisesta johtamisesta vastaa hallituksen valitsema yhtiön toimitusjohtaja ja hänen tukenaan konsernin johtoryhmä.

Corporate Governance -koodin noudattaminen

Pohjolan toiminta perustuu voimassa olevien Suomen lakien ja niiden nojalla annettujen normien noudattamiseen. Pohjola noudattaa Suomen osakeyhtiölain lisäksi julkisesti noteerattuja yhtiöitä koskevia sää-döksiä, rahoitus- ja vakuutusalan yrityksiä koskevia säännöksiä, Pohjolan yhtiöjärjestystä ja OP-Pohjola osk:n ohjeita. Kansainvälisessä toiminnassa noudetaan soveltuvien osin myös paikallista lainsäädäntöä.

Lisäksi Pohjola noudattaa tietyin poikkeuksin Arvopaperimarkkinayhdistys ry:n kesäkuussa 2010 hyväksymää Corporate Governance -koodia ja NASDAQ OMX Helsingin sisäpiiriohjetta. Pohjola kuuluu laki-sääteiseen osuuspankkien yhteenliittymään ja on sanotun yhteenliittymän keskusyhteisön OP-Pohjola osk:n (ent. OP-Keskus osk) tytäryhtiö. Lainsäädäntö ja yhtiön keskeisten osakkeenomistajien tekemä osakassopimus asettavat osin rajoitteita hallituksen kokoonpanolle. Yhtiö toimii OP-Pohjola-ryhmään kuu-luvien osuuspankkien keskusrahallaitoksena ja yhtiön ja OP-Pohjola-ryhmän muiden yksiköiden välillä on kiinteä yhteistoimintasuhde.

Mainituista syistä Pohjolan hallinnointi- ja ohjausjärjestelmä poikkeaa koodin salliman Comply or Explain -periaatteen (noudata tai selitä -periaate) mukaisesti koodin seuraavista kohdista:

- **kohdat 8 ja 10:** hallituksen jäsenten valinta ja toimikausi (yhtiökokous ei valitse hallituksen puheenjohtajana ja varapuheenjohtajana toimivia henkilöitä; hallituksen puheenjohtajana toimii lain ja Pohjolan yhtiöjärjestyksen mukaan OP-Pohjola osk:n johtokunnan puheenjohtaja ja hallituksen vara-puheenjohtajana toimii Pohjolan yhtiöjärjestyksen mukaan OP-Pohjola osk:n johtokunnan vara-puheenjohtaja; puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan toimikausi on voimassa toistaiseksi)
- **kohta 14:** hallituksen jäsenten riippumattomuus (hallituksen jäsenten enemmistö ei ole yhtiöstä riippumaton)
- **kohta 26:** tarkastusvaliokunnan jäsenten riippumat-tomuus (tarkastusvaliokunnan kaikki jäsenet eivät ole riippumattomia yhtiöstä); ja
- **kohta 32:** palkitsemisvaliokunnan jäsenten riippu-mattomuus (palkitsemisvaliokunnan jäsenten enemmistö ei ole yhtiöstä riippumaton).

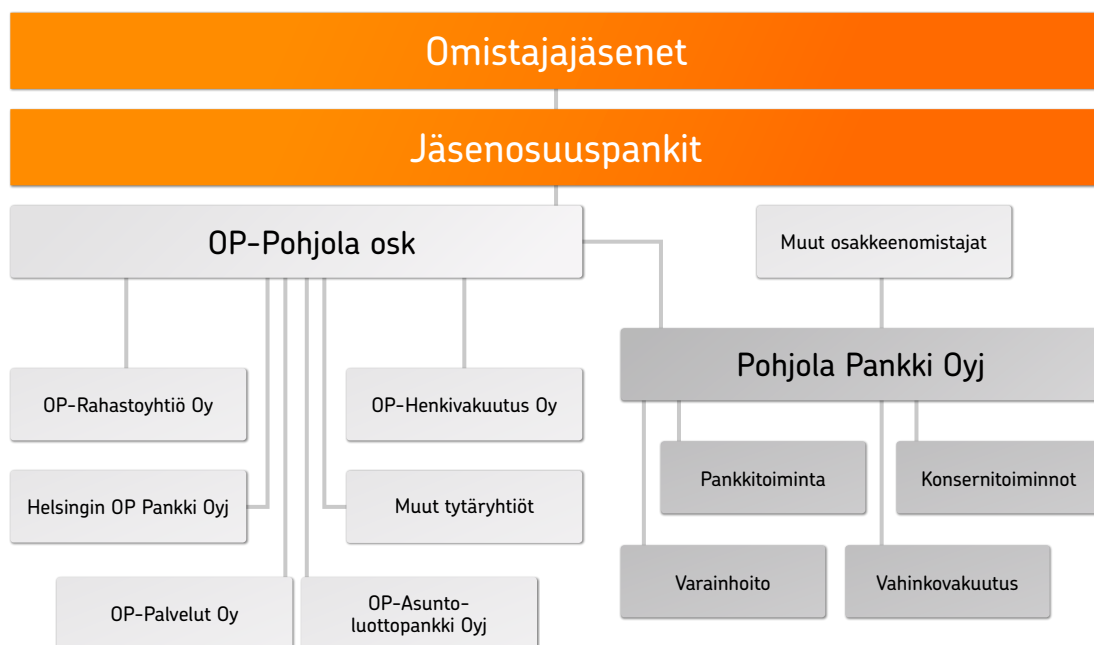
Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodi (Corporate Governance -koodi) on julkaistu Arvopaperimarkkina-yhdistyksen internetsivuilla osoitteessa www.cgfinland.fi.

2. Ryhmä- ja konsernirakenne

Pohjola Pankki Oyj on OP-Pohjola osk:n tytäryhtiö ja jäsenluottolaitos. Pohjola kuuluu sekä toiminnallisesti että omistuksellisesti kiinteästi pankki-, vakuutus- ja muita finanssipalveluja tarjoavaan OP-Pohjola-ryhmään. OP-Pohjola-ryhmä muodostuu yli 200 osuuspankista ja niiden keskusyhteisöstä OP-Pohjola osk:sta tytäryhtiöineen. Ryhmää valvotaan yhtenä kokonaisuutena. Keskusyhteisö on velvollinen tuke-

maan jäsenluottolaitoksia ja vastaamaan jäsenluottolaitoksen veloista. Jäsenluottolaitokset ovat velvollisia osallistumaan toisen jäsenluottolaitoksen selvitystilan ehkäisemiseksi tarvittaviin tukitoimiin. Jäsenluottolaitokset ovat lisäksi keskinäisessä vastuussa sellaisen jäsenluottolaitoksen veloista, joka ei kykene suoriutumaan sitoumuksistaan.

Osuuspankit ovat jäsentensä omistamia ja harjoittavat vähittäispankkitoimintaa omilla toimialueillaan. Osuuspankit toimivat ryhmän yhteisen strategian ja toimintalinjan mukaan, mutta ovat itsenäisiä omassa päätöksenteossään. OP-Pohjola osk toimii OP-Pohjola-ryhmän keskusyhteisönä ja strategisena omistusyhteisönä.

Ryhmärakenteessa vuonna 2010 tapahtuneet muutokset

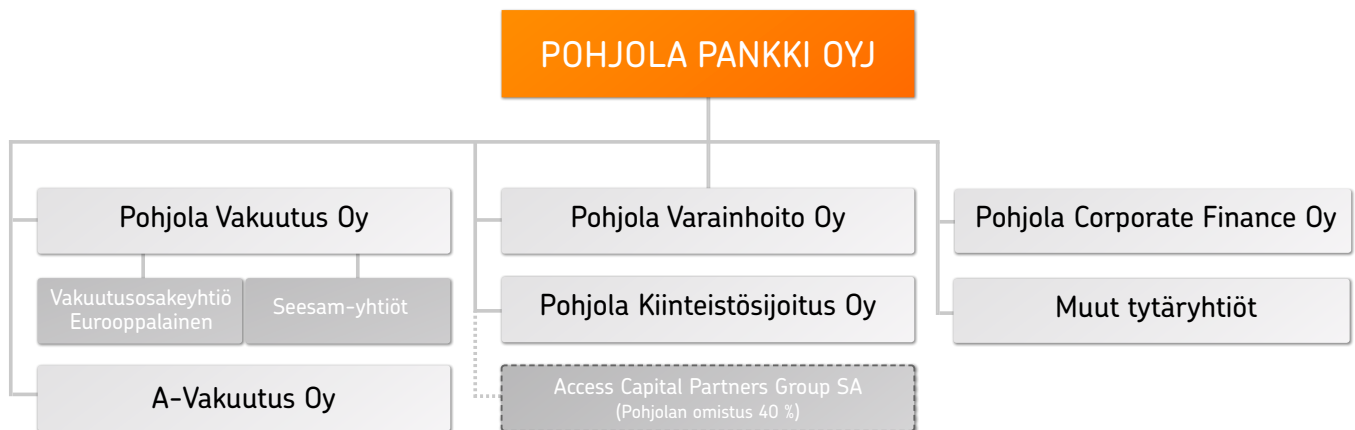
OP-Pohjola-ryhmään kuuluvien osuuspankkien lukumäärä aleni vuonna 2010 keskinäisten sulautumisten takia 220:sta 213:en.

OP-Pohjola-ryhmän keskusyhteisönä toimivan OP-Keskus osk:n (OPK) toiminta organisoitiin uudelleen vuoden 2010 aikana. Uudistuksessa OP-Pohjola-ryhmän ja sen jäsenpankkien keskitettyjen palveluiden kehittäminen ja tuottaminen eriytettiin keskusyhteisöstä erilliseen palveluyhtiöön (OP-Palvelut Oy) 1.1.2011 lukien. Samassa yhteydessä OP-Keskus osk:n toim nimi

muutettiin 1.1.2011 lukien OP-Pohjola osk:ksi. Jäljempänä tässä selvityksessä OPK:sta on käytetty yhteisön uutta nimeä OP-Pohjola osk.

Pohjola-konsernin liiketoiminta muodostuu kolmesta liiketoimintasegmentistä, jotka ovat Pankkitoiminta, Vahinkovakuutus ja Varainhoito sekä Konsernitoiminnoista. Pohjola-konserniin kuuluvat emoyhtiö Pohjola Pankki Oy ja sen tytäryhtiöt. Merkittävimmät liiketoimintaa harjoittavat tytäryhtiöt ovat Pohjola Vakuutus Oy, A-Vakuutus Oy, Vakuutusosakeyhtiö Eurooppalainen, Pohjola Varainhoito Oy, Pohjola Kiinteistösijoitus Oy ja Pohjola Corporate Finance Oy sekä Virossa, Latviassa ja Liettuassa toimivat Seesam-vahinkovakuutusyhtiöt.

Pohjola-konsernin yhtiö rakenne

Konsernirakenteessa vuonna 2010 tapahtuneet muutokset

Pohjola Pankki Oy myi 1.3.2010 Baltiassa toimivat Seesam-vahinkovakuutusyhtiöt tytäryhtiölleen Pohjola Vakuutus Oy:lle konsernirakenteen selkeyttämiseksi.

Pohjola Vakuutus Oy perusti vuonna 2010 Pohjola Terveys Oy nimisen tytäryhtiön, jonka tarkoituksena on ensivaiheessa tuottaa työhyvinvoinnin analyysiin, johtamiseen ja mittaamiseen liittyviä asiantuntijapalveluja pääkaupunkiseudulla, Tampereella ja Turussa. Yrityksen liiketoiminta alkaa vuoden 2011 alussa.

Pohjola Capital Partners Oy:n toimiva johto ja enemmistöomistaja Pohjola Pankki Oy sopivat syyskuussa 2010 järjestelystä, jossa yhtiön koko osakekanta siirtyi toimivan johdon omistukseen. Pohjola Capital Partners

Oy:n nimi muutettiin järjestelyn toteuduttua joulukuussa 2010 Vaaka Partners Oy:ksi.

Pohjola Varainhoito Oy kansainvälisti pääomarahasto-liiketoimintaansa joulukuussa 2010 loppuunsaadetulla yrityskaupalla. Sanotussa kaupassa Pohjola Pankki Oy osti 40 prosentin osuuden pääomarahastojen rahastoja hallinnoivasta Access Capital Partners Group SA:sta (Access Capital). Samassa yhteydessä Pohjola Varainhoito Oy myi Pohjola Private Equity Funds Oy:n (PPEF) osaksi Access Capitalia. PPEF yhtiönä jatkaa osana Access Capital-konsernia. Access Capitalista tuli Pohjolan osakkuusyhtiö, jonka omistuksen mukainen tulososuus otetaan osaksi Varainhoito liiketoiminnan ja Pohjola-konsernin tulosta. Lisäksi on sovittu, että Pohjola kasvattaa omistusosuutensa 45 prosenttiin vuonna 2013. Pohjolan omistus yhtiössä tulee jäämään alle 50 prosentin.

3. Yhtiökokous

Yhtiökokous on Pohjolan ylin päättävä elin. Varsinainen yhtiökokous on pidettävä kuuden kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä. Kokouksessa käsitellään yhtiöjärjestyksen mukaan varsinaiselle yhtiökokoukselle kuuluvat asiat sekä mahdolliset muut ehdotukset yhtiökokoukselle.

Ylimääräinen yhtiökokous kutsutaan tarvittaessa koolle käsittelemään tiettyä yhtiökokoukselle tehtyä ehdotusta. Ylimääräinen yhtiökokous on pidettävä, jos osakkeenomistajat, joilla on yhteensä vähintään 10 prosenttia osakkeista, vaativat sitä kirjallisesti tietyn asian käsittelyä varten.

Merkittävimpiä yhtiökokouksessa käsiteltäviä asioita ovat:

- hallituksen jäsenten lukumäärästä päättäminen sekä hallituksen jäsenten valinta ja palkkioista päättäminen
- tilintarkastajan tai tilintarkastajien valinta ja palkkioista päättäminen
- tilinpäätöksen vahvistaminen
- voitonjako
- yhtiöjärjestyksen muuttaminen
- osakeanti tai valtuutuksen antaminen siihen.

Etukäteistiedot

Kutsu yhtiökokoukseen julkaistaan vähintään kahdessa hallituksen päättämässä sanomalehdessä aikaisintaan kaksi kuukautta ja viimeistään kolme viikkoa ennen kokousta. Vuonna 2010 kutsu on julkaistu Helsingin Sanomissa ja Hufvudstadsbladetissa. Lisäksi kokouskutsu ja hallituksen ja osakkeenomistajien ehdotukset yhtiökokoukselle julkistetaan pörssitiedotteena.

Kokouskutsu, hallituksen tai osakkeenomistajan päätösehdotukset ja yhtiökokouksessa esitettävät asiakirjat (kuten tilinpäätös, toimintakertomus ja tilintarkastuskertomus) ovat lisäksi osakkeenomistajien nähtävänä vähintään kolmen viikon ajan ennen kokousta yhtiön internetsivuilla www.pohjola.fi.

Ilmoittautuminen ja osallistuminen yhtiökokoukseen

Oikeus osallistua yhtiökokoukseen on sellaisella osakkeenomistajalla, joka on kahdeksan arkipäivää ennen yhtiökokousta (yhtiökokouksen täsmäytyspäivä) merkittynä Euroclear Finland Oy:n pitämään yhtiön osakasluetteloon. Lisäksi hallintarekisteröidyn osakkeen omistaja voidaan ilmoittaa tilapäisesti merkittäväksi osakasluetteloon yhtiökokoukseen osallistumista varten, jos osakkeenomistajalla on osakkeiden perusteella oikeus olla merkittynä osakasluetteloon yhtiökokouksen täsmäytyspäivänä.

Osakkeenomistajalla on oikeus saada haluamansa yhtiökokoukselle osakeyhtiölain mukaan kuuluva asia yhtiökokouksen käsiteltäväksi, jos hän kirjallisesti sitä vaatii hallitukselta niin hyvissä ajoin, että se voidaan sisällyttää yhtiökokouskutsuun.

Voidakseen käyttää osallistumisoikeuttaan osakkeenomistajan on yhtiökokouksessa ilmoittauduttava yhtiölle kokouksutsussa ilmoitetulla tavalla. Viimeinen ilmoittautumispäivä voi olla aikaisintaan kymmenen päivää ennen kokousta. Hallintarekisteröidyn osakkeen omistajan katsotaan ilmoittautuneen yhtiökokoukseen osallistumista varten, jos hänet on asianmukaisesti ilmoitettu merkittäväksi osakasluetteloon.

Yhtiökokouksessa jokaisella osakkeenomistajalla on kyselyoikeus sellaisen asian osalta, joka on yhtiökokouksen asialistalla. Osakkeenomistajalla on myös oikeus kokouksessa tehdä päätösehdotuksia yhtiökokoukselle kuuluvissa ja asialistalla olevissa asioissa.

Yhtiöllä on kaksi osakesarjaa. K-sarjan osake tuottaa yhtiökokouksessa viisi ääntä ja A-sarjan osake tuottaa yhtiökokouksessa yhden äänen. Osakkeenomistaja saa yhtiökokouksessa äänestää yhtiökokouksen täsmäytyspäivänä omistamiensa osakkeiden koko äänimäärällä.

Äänestettäessä yhtiökokouksen päätökseksi tulee tavallisesti se esitys, jota on kannattanut enemmän kuin puolet annetuista äänistä tai äänten mennessä tasan puheenjohtajan kannattama esitys. Osakeyhtiölain mukaan on kuitenkin olemassa useita asioita, kuten yhtiöjärjestyksen muutos tai päätös suunnatusta osakeannista, jolloin päätös edellyttää määräenemmistöstä kokouksessa edustetuista osakkeista ja osakkeiden tuottamista äänistä.

Yhtiökokouksesta laaditaan pöytäkirja, joka on osakkeenomistajien nähtävänä viimeistään kahden viikon kuluttua yhtiökokouksesta yhtiön internetsivuilla.

Osakassopimukset

OP-Pohjola osk:n, Keskinäisen Henkivakuutusyhtiö Suomen (Suomi-yhtiö) ja Keskinäisen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarisen (Ilmarinen) välillä 12.9.2005 tehdyn sopimuksen mukaan Suomi-yhtiöllä on oikeus nimetä yksi henkilö hallitukseen. Jos Suomi-yhtiön Pohjola-omistus alenee olennaisesti vuoden 2006 yhtiökokoukseen mennessä saavutetusta omistustasosta (10 prosenttia kaikista osakkeista), OP-Pohjola osk sitoutuu äänestämään Pohjolan yhtiökokouksessa hallitukseen Suomi-yhtiön nimeämän henkilön tilalle Ilmarisen nimeämää henkilöä, edellyttäen että Ilmarisen omistus ei myöskään ole laskenut olennaisesti saavutetun tason (10 prosenttia osakkeista) alapuolelle. Tällä perusteella OP-Pohjola osk on vuonna 2010 ehdottanut, että hallitukseen valitaan yksi Ilmarisen nimeämä henkilö.

Yhtiön tiedossa ei ole yhtiön osakkeiden omistukseen ja äänivallan käyttöön liittyviä muita sopimuksia.

Luovutusrajoitukset ja lunastusmääräykset

Yhtiön yhtiöjärjestyksen mukaan K-sarjan osakkeita saa omistaa vain suomalainen osuuspankki, osuuspankkiosakeyhtiö ja OP-Pohjola osk, eikä K-sarjan osakkeita voida siirtää muille kuin mainituille K-sarjan osakkeiden omistukseen oikeutetuille yhteisöille.

Yhtiökokous 2010

Pohjola Pankki Oyj:n varsinainen yhtiökokous pidettiin 26.3.2010 Helsingin Messukeskuksessa. Kokoukseen osallistui 833 osakkeenomistajaa henkilökohtaisesti tai lakimääräisen edustajan tai asiamiehen edustamana. Kokouksessa edustettuina olleiden osakkeiden osuus kaikista osakkeista oli 66,5 prosenttia ja äänten osuus 80,9 prosenttia kaikista äänistä.

Yhtiökokous vahvisti vuoden 2009 tilinpäätöksen, myönsi hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle vastuuvapauden ja päätti jakaa osinkoa 0,34 euroa A-sarjan osakkeelta ja 0,31 euroa K-sarjan osakkeelta. Hallituksen jäsenten lukumääräksi vahvistettiin kahdeksan. Uutena jäsenenä hallitukseen valittiin Harri Sailas. Tämän lisäksi yhtiökokous hyväksyi hallituksen ehdotukset yhtiöjärjestyksen muutokseksi ja hallituksen osakeantivaltuudeksi.

Vuoden 2010 varsinaisen yhtiökokouksen pöytäkirja muut yhtiökokoukseen liittyvät asiakirjat ovat nähtävänä Pohjolan internetsivuilla www.pohjola.fi > Sijoittajasuhteet > Hallinnointi ja johto > Yhtiökokoukset.

4. Hallitus ja sen valiokunnat

Hallituksen valinta

Pohjolan hallitukseen kuuluu yhtiöjärjestyksen mukaan vähintään viisi ja enintään kahdeksan jäsentä. Hallituksen jäsenet valitsee hallituksen puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja lukuun ottamatta yhtiökokous toimikaudeksi, joka päättyy valintaa seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä. Hallituksen puheenjohtajana toimii lain mukaan keskusyhteisön OP-Pohjola osk:n johtokunnan puheenjohtaja. Hallituksen varapuheenjohtajana toimii yhtiöjärjestyksen mukaan OP-Pohjola osk:n johtokunnan varapuheenjohtaja.

Pohjolalla ei ole Corporate Governance -koodissa tarkoitettua hallituksen nimitysvaliokuntaa tai yhtiökokouksen perustamaa osakkeenomistajista tai osakkeenomistajien edustajista koostuvaa nimitystoimikuntaa. Hallituksen jäsenten valintaa koskevat ehdotukset yhtiökokoukselle valmistelee emoyhteisö OP-Pohjola osk. OP-Pohjola osk:n ehdotus Pohjolan hallituksen jäseniksi julkaistaan osana yhtiökokouksutsua ja pörssitiedotteena.

Hallituksen kokoonpano

Hallituksen ja sen valiokuntien kokoonpano vuonna 2010 on kuvattu kohdassa Hallituksen jäsenten kokousaktiivisuus 2010 sivulla 8 ja hallituksen jäsenten henkilö- ym. tiedot on todettu tämän selvityksen sivuilla 32–35.

Hallituksen tehtävät

Hallituksen tehtävänä on huolehtia yhtiön hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä sekä siitä, että yhtiön kirjanpidon ja varainhoidon valvonta on järjestetty asianmukaisesti. Hallitus käsittelee yhtiön ja sen konsernin toiminnan kannalta laajakan- toiset ja periaatteellisesti tärkeät asiat.

Hallitus on vahvistanut kirjallisen työjärjes- tyksen, jossa määritellään hallituksen tehtävät ja kokouskäytäntö.

Hallituksen ja toimitusjohtajan tulee johtaa yhtiötä ja sen konsernia ammattitaitoisesti sekä terveiden ja varovaisten liikeperiaatteiden mukaisesti. Hallituksen tehtävänä on edistää yhtiön ja sen kaikkien osakkeen- omistajien etua.

Tehtävänsä toteuttamiseksi hallitus muun muassa:

- päättää konsernistrategiasta ja vahvistaa liiketoimintastrategiat;
- hyväksyy vuosittain liiketoimintasuunnitelman ja investointisuunnitelman sekä valvoo niiden toteuttamista;
- päättää konsernin ja sen toimintojen keskeisestä organisaatorakenteesta ja johtamisjärjestelmästä;
- käsittelee ja hyväksyy konsernitalinpäätöksen ja osavuositarkastukset;
- määrittelee yhtiön osinkopolitiikan ja tekee yhtiökokoukselle ehdotuksen maksettavan osingon määrästä;
- nimittää yhtiön toimitusjohtajan ja toimitusjohtajan sijaisen ja päättää heidän palkoistaan, eduista ja muista toimeksiantojen ehdoista;
- päättää konsernin johtoryhmän jäsenten nimityk- sistä ja heidän palkoistaan, eduistaan ja muista työ- tai toimeksiantojen ehdoista;
- päättää yhtiön ja sen konsernin henkilöstöä koske- vien palkitsemisjärjestelmien peruseriaatteista;
- päättää strategisesti tai taloudellisesti merkittävis- tä yksittäisistä investoinneista sekä yritysostoista, -myynneistä tai -järjestelyistä;
- vahvistaa vuosittain konsernin vakavaraisuuden hallinnan periaatteet, riskipolitiikat, varainhankinta- suunnitelman, sijoitussuunnitelman sekä merkit- tävät riskienhallintaa koskevat toimintaperiaatteet; sekä arvioi ja valvoo konsernin vakavaraisuuden hallinnan tarkoituksenmukaisuutta, kattavuutta ja luotettavuutta;
- päättää periaatteista, joilla varmistetaan, että yhtiö ja sen konserni toimii ulkoisen sääntelyn ja sisäisten toimintaohjeiden mukaisesti;
- vahvistaa sisäisen valvonnan kuvauksen ja valvoo sisäisen valvonnan toimivuutta ja riittävyyttä yhti- össä sekä sen konsernissa;
- vahvistaa sisäisen tarkastuksen toimintaperiaatteet ja vuotuisen toimintasuunnitelman;
- vastaa muista hallitukselle osakeyhtiölaissa tai muualla säädettyistä tehtävistä.

Hallituksen jäsenten kokousaktiivisuus 2010

1.1.–31.12.2010	Hallitus	Tarkastus- valiokunta	Riskienhallinta- valiokunta	Palkitsemis- valiokunta
	17 kokousta***	5 kokousta	5 kokousta	5 kokousta***
Reijo Karhinen	17/17			5/5
Tony Vepsäläinen	17/17		5/5	5/5
Merja Auvinen	17/17	5/5		
Jukka Hienonen	17/17	5/5		
Simo Kauppi	17/17		5/5	
Satu Lähteenmäki	17/17			5/5
Harri Sailas**	11/13		3/4	
Markku Vesterinen*	4/4		1/1	
Tom von Weymarn	17/17	5/5		

* Markku Vesterinen on ollut hallituksen ja sen riskienhallintavaliokunnan jäsen 1.1.–26.3.2010.

** Harri Sailas on ollut hallituksen ja sen riskienhallintavaliokunnan jäsen 26.3.–31.12.2010.

*** Hallituksen kokouksista kahdeksan on ollut puhelin- tai sähköpostikokouksia. Palkitsemisvaliokunnan kokouksista yksi on ollut sähköpostikokous.

Hallitus voi asettaa määräämiään tehtäviä varten toimikuntia tai muita pysyviä tai määräaikaisia elimiä. Hallitus vahvistaa asettamiensa toimielinten päätöksentekovaltuudet ja nimittää niiden jäsenet. Hallituksen asettamia pysyviä päätöksentekuelimiä ovat rahoitusjohto, riskienhallintojohto ja tasehallintojohto, jotka raportoivat hallituksen riskienhallintavaliokunnalle. Lisäksi hallitus vahvistaa Underwriting-johdon tehtävänkuvauksen ja tehdyt nimitykset.

Hallitus laatii vuosittain toimintasuunnitelman. Tähän suunnitelmaan sisältyvät hallituksen ja sen valiokuntien kokousaikataulu, kussakin kokouksessa käsiteltävät tärkeimmät asiat sekä tarvittava koulutus hallitukselle. Toimintasuunnitelmaan sisällytetään myös vuoden aikana odotettavissa olevat, normaalia poikkeavat tapahtumat.

Hallituksen ja hallituksen valiokuntien puheenjohtajien tehtävät

Hallituksen puheenjohtajan tehtävänä on varmistaa, että hallituksen toiminta on tehokasta ja että hallitus toteuttaa kaikki sille kuluvat tehtävät. Osana hallituksen toimintaedellytysten varmistamista hallituksen puheenjohtaja varmistaa, että hallituksen yksittäisten jäsenten kokemus ja ammattitaito antavat edellytykset tehtävien asianmukaiseen hoitoon. Hallituksen puheenjohtaja valmistelee yhdessä toimitusjohtajan kanssa hallituksen kokouksiin käsiteltäväksi tulevat asiat. Puheenjohtaja myös varmistaa, että asioiden käsittelyyn on varattu riittävästi aikaa ja että kaikilla kokouksiin osallistujilla on mahdollisuus lausua niistä mielipiteensä. Hallituksen puheenjohtaja vastaa lisäksi hallituksen toiminnan kehittämisestä ja huolehtii

omistajaohjauksen toteutumisesta yhtiössä.

Hallituksen valiokuntien puheenjohtajat ohjaavat ja kehittävät valiokuntien toimintaa ja varmistavat että toiminta niissä on asianmukaista ja tehokasta.

Hallitus ja sen valiokunnat arvioivat hallitustyön kehittämiseksi toimintaansa ja työskentelytapojaan kerran vuodessa.

Hallituksen jäsenten riippumattomuus

Yhtiön hallitus suoritti 26.3.2010 Corporate Governance -koodin mukaisesti hallituksen jäsenten riippumattomuusarvioinnin suhteessa yhtiöön ja osakkeenomistajiin.

Seuraavien henkilöiden katsottiin arvioinnin perusteella olevan riippuvaisia sekä yhtiöstä että sen merkittävästä osakkeenomistajasta: Reijo Karhinen, Tony Vepsäläinen ja Harri Sailas. Karhinen ja Vepsäläinen olivat yhtiön emoyrityksen OP-Pohjola osk:n johtokunnan jäseniä, Karhinen johtokunnan puheenjohtaja ja Vepsäläinen varapuheenjohtaja sekä OP-Pohjola osk:n toimitusjohtaja. Sailas on Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarisen toimitusjohtaja. Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen on merkittävä Pohjolan osakkeenomistaja.

Seuraavien henkilöiden katsottiin arvioinnin perusteella olevan riippuvaisia yhtiöstä: Merja Auvinen ja Simo Kauppi. Auvinen on Savonlinnan Osuuspankin toimitusjohtaja. Kauppi on Länsi-Suomen Osuuspankin toimitusjohtaja. Savonlinnan Osuuspankilli ja Länsi-Suomen Osuuspankilli on merkittävä asiakkuus- ja yhteistyösuhde yhtiön kanssa.

Jukka Hienosen, Satu Lähteenmäen ja Tom von Weymarnin katsottiin olevan riippumattomia sekä yhtiöstä että sen merkittävistä osakkeenomistajista.

Hallituksen toiminta 2010

Hallitus kokoontui vuoden aikana 17 kertaa. Hallituksen puheenjohtajana toimi Reijo Karhinen, varapuheenjohtajana Tony Vepsäläinen ja jäseninä Merja Auvinen, Jukka Hienonen, Simo Kauppi, Satu Lähteenmäki, Harri Sailas (26.3.2010 lähtien), Markku Vesterinen (26.3.2010 asti) ja Tom von Weymarn. Jäsenten keskimääräinen osallistumisprosentti oli 99 %.

Hallitus on vuoden 2010 aikana suorittanut työjärjestyksensä mukaisia tehtäviä ja mm. vahvistanut liike-toimintasuunnitelmat, seurannut niiden toteuttamista sekä hyväksynyt konsernitilinpäätöksen ja osavuosi-katsaukset. Lisäksi hallitus on vahvistanut vakavaraisuuteen ja riskien hallintaan liittyvät politiikat, sisäisen tarkastuksen ja tilintarkastajien tarkastussuunnitelmat sekä compliance-politiikan ja -vuosisuunnitelman. Hallitus on seurannut valiokuntien toimintaa ja kuullut tilintarkastajaa sekä toimitusjohtajaa säännöllisesti.

Vuoden 2010 keskeisiä tekemisiä ovat olleet tilinpäätöksen ja osavuosi-katsausten käsittely, konsernin yritysjärjestelyihin liittyvät asiat sekä konsernin strategisten hankkeiden ja toimintaa koskevien sääntelymuutosten seuranta. Hallitus on myös käsitellyt liiketoimintojen kehittämissuunnitelmia, liiketoimintokohtaiset kilpailutilanteeseen ja markkinoihin sekä hankkeisiin liittyvät tilannekatsaukset ja päättänyt merkittävästä järjestelmäinvestoinnista liittyen vahinkovakuutuksen korvausjärjestelmään. Lisäksi hallitus on käsitellyt konsernin henkilöstötutkimuksen tuloksia, palkitsemisjärjestelmien peruslinjauksia sekä toimitusjohtajan ja konsernin johtoryhmän jäsenten seuraajasuunnittelua. Hallitus on pitänyt vuoden aikana yhden teemapäivän, jonka aiheina olivat uuden sääntelyn vaikutukset konsernin vakavaraisuuteen, liiketoimintaan ja palkitsemiseen.

Hallituksen valiokunnat

Hallitus on asettanut vastuulleen kuuluvien tehtävien valmistelua varten tarkastusvaliokunnan, palkitsemisvaliokunnan ja riskienhallintavalio-kunnan. Hallitus valitsee keskuudestaan valiokuntien puheenjohtajat, varapuheenjohtajat ja muut jäsenet sekä vahvistaa valiokuntien työjärjestykset, joissa on määritelty niiden keskeiset tehtävät ja toimintaperiaatteet.

Valiokunnilla ei ole itsenäistä päätösvaltaa, vaan hallitus tekee päätökset valiokuntien valmistelun pohjalta. Valiokuntien tulee säännöllisesti raportoida toimintaansa hallitukselle.

Tarkastusvaliokunta (audit committee)

Valinta ja kokoonpano

Hallitus valitsee keskuudestaan vuodeksi kerrallaan tarkastusvaliokuntaan puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja vähintään yhden ja enintään kaksi muuta jäsentä. Tarkastusvaliokunnan jäsenillä tulee olla riittävä laskentatoimen ja tilinpäätöskäytännön tuntemus. Valiokunnan jäsenistä vähintään yhden tulee olla riippumaton yhtiöstä.

Tarkastusvaliokunta kokoontuu vähintään neljä kertaa vuodessa.

Tehtävät

Tarkastusvaliokunnan tehtävänä on avustaa yhtiön hallitusta varmistumaan, että yhtiöllä ja sen konsernilla on koko toiminnan kattava riittävä ja toimiva sisäinen valvontajärjestelmä sekä huolehtimaan siitä, että yhtiön kirjanpidon ja varainhoidon valvonta on järjestetty asianmukaisesti. Valiokunnan tehtävänä on myös seurata, että yhtiön toiminta ja sisäinen valvonta on järjestetty lakien, määräysten sekä hyvän johtamis- ja hallintojärjestelmän edellyttämällä tavalla sekä valvoa sisäisen tarkastuksen toimintaa.

Tehtävänsä toteuttamiseksi valiokunta muun muassa:

- valvoo taloudellista raportointia
 - arvioimalla yhtiön tilinpäätös- ja osavuosi-katsausluonnokset sekä yhtiön ja sen konsernin tilinpäätösperiaatteet
 - arvioimalla merkittävät tai poikkeukselliset liike-tapahtumat ja niitä koskevat johdon arviot
 - arvioimalla taloudellisen raportoinnin oikeellisuutta ja säännösten mukaisuutta
- valvoo lakien, määräysten ja muiden säännösten noudattamista
 - kuulemalla säännöllisesti säännösten noudattamisen varmistamisesta vastaavaa
 - arvioimalla miten lakeja ja määräyksiä sekä viranomaisohjeita noudatetaan
 - arvioimalla sisäisten ohjeiden noudattamista
 - seuraamalla yhtiön ja sen konsernin toimintaan liittyvän sääntelyn kehittymistä
- arvioi sisäisen valvonnan riittävyyttä ja toimivuutta
 - valvomalla sisäisen valvonnan toimintaperiaatteiden noudattamista
- valvoo sisäisen tarkastuksen toimintaa
 - kuulemalla säännöllisesti sisäisestä tarkastuksesta vastaavaa
 - arvioimalla sisäisen tarkastuksen toimintaa ja käsittelemällä sisäisen tarkastuksen toimintasuunnitelma

- perehtymällä riittävässä laajuudessa sisäisen tarkastuksen tarkastuskertomuksiin
- käsittelee viranomaisvalvontaan liittyvät asiat
- perehtymällä yhtiön toimintaa valvovien viranomaisten tarkastuskertomuksiin ja muihin raportteihin ja arvioimalla valvonnan edellyttämiä toimia
- käsittelee ja arvioi tilintarkastukseen ja tilintarkastajiin liittyvät asiat
- kuulemalla säännöllisesti tilintarkastajia
- käsittelemällä ja arvioimalla tilintarkastussuunnitelman ja tilintarkastuskertomukset
- arvioimalla tilintarkastuksen ja tilintarkastajien neuvontapalvelujen laadun ja laajuuden.
- osallistumalla tilintarkastajan valintaprosessiin
- pitää yhteyttä yhtiön emoyhteisön hallintoneuvoston tarkastusvaliokuntaan.

Tarkastusvaliokunnan toiminta 2010

Tarkastusvaliokunnan puheenjohtajana on toiminut Tom von Weymarn ja jäsenenä Jukka Hienonen sekä Merja Auvinen. Tarkastusvaliokunnan kokouksiin osallistui valiokunnan jäsenten lisäksi toimitusjohtaja, talous- ja rahoitusjohtaja, riskienhallintajohtaja, chief compliance officer sekä sisäisen tarkastuksen ja tilintarkastajien edustajat. Tarkastusvaliokunta kokoontui viisi kertaa. Jäsenten keskimääräinen osallistumisprosentti oli 100 %.

Tarkastusvaliokunnan keskeisiä tehtäviä vuoden 2010 aikana olivat tilinpäätössäännösten kehittämisen seuranta sekä tilinpäätöksen ja osavuositarkastusten sisällön varmistaminen siten, että niissä annetaan oikeat ja riittävät tiedot konsernin tuloksesta ja taloudellisesta tilanteesta. Toinen keskeinen tehtäväalue oli sisäiseen valvontaan ja säännösten noudattamiseen liittyvät asiat, joita käytiin läpi jokaisessa kokouksessa sisäisen tarkastuksen, tilintarkastajien ja valvontaviranomaisten sekä compliance-verkoston raporttien avulla.

Tarkastusvaliokunta suoritti vuosittaisen arvion luotettavan hallinnon ja sisäisen valvonnan toimivuudesta ja riittävydestä, sisäisestä tarkastuksesta sekä tilintarkastuksesta ja tilintarkastajien neuvonantapalvelujen laadusta. Tarkastusvaliokunta arvioi myös omaa toimintaansa ja sen kehittämiskohteita. Keskeisimpiä tarkastusvaliokunnan työn painopisteitä tulevat olemaan luotettava hallinto ja sisäinen valvonta, sääntelymuutokset ja niiden vaikutus konsernin toimintaan sekä riskit ja niiden vaikutus talouden lukuihin.

Palkitsemisvaliokunta (remuneration committee)

Valinta ja kokoonpano

Palkitsemisvaliokuntaan valitaan vuosittain yhtiön varsinaisen yhtiökokouksen jälkeen pidettävässä hallituksen kokouksessa kolme jäsentä siten, että valiokunnan puheenjohtajana toimii hallituksen puheenjohtaja ja varapuheenjohtajana hallituksen varapuheenjohtaja. Lisäksi valiokuntaan valitaan yksi jäsen hallituksen riippumattomista jäsenistä.

Palkitsemisvaliokunta kokoontuu vähintään kaksi kertaa vuodessa.

Tehtävät

Palkitsemisvaliokunnan tehtävänä on

- valmistella yhtiön hallitukselle esitykset toimitusjohtajan, toimitusjohtajan sijaisen ja konsernin johtoryhmän muiden jäsenten nimityksistä sekä heidän palkoistaan, palkkioistaan ja työsuhteidensa muista ehdoista
- arvioida edellä mainittujen henkilöiden luotettavuus, sopivuus ja ammattitaito
- valmistella johdon seuraajasuunnitelmat
- valmistella konsernin palkitsemisen yleiset periaatteet ja ohjata konsernin henkilöstön palkitsemisjärjestelmien kehittämistä niiden mukaisesti
- valmistella yhtiön hallitukselle ehdotukset johdon palkitsemisjärjestelmistä
- arvioida säännöllisesti konsernin palkitsemisjärjestelmien toimivuutta sen varmistamiseksi, että palkitseminen kaikkien henkilöstöryhmien osalta on linjassa konsernin arvojen, strategian, tavoitteiden, riskipolitiikkojen ja valvontajärjestelmien kanssa
- valvoa henkilöstöhallintoon liittyvän sääntelyn noudattamista Pohjola-konsernissa.

Palkitsemisvaliokunnan toiminta 2010

Palkitsemisvaliokunnan puheenjohtajana toimi Reijo Karhinen ja jäsenenä Satu Lähteenmäki sekä Tony Vepsäläinen. Palkitsemisvaliokunnan kokouksiin osallistui valiokunnan jäsenten lisäksi toimitusjohtaja ja henkilöstöjohtaja. Valiokunta kokoontui 4 kertaa varsinaiseen kokoukseen ja lisäksi järjestettiin 1 sähköpostikokous. Jäsenten keskimääräinen osallistumisprosentti oli 100 %.

Vuoden 2010 loppupuoella valmistui pitkien valmistelu- ja lausuntokierrosten jälkeen niin Euroopan Parlamentin palkitsemista koskeva direktiivi kuin Valtiovarainministeriön palkitsemista koskeva asetus.

Valvovan viranomaisen soveltamisohjeet valmistuivat vasta vuoden 2011 alkupuolella. Uuden sääntelyn keskeisenä tavoitteena on varmistaa, että palkitsemisjärjestelmät eivät kannusta liialliseen riskinottoon. Palkitsemisvaliokunnan keskeisenä tehtävänä vuoden 2010 aikana oli palkitsemiseen liittyvän sääntelyn kehittymisen seuraaminen sekä Pohjolan palkitsemisjärjestelmien arviointi suhteessa uuteen sääntelyyn ja kehittämiskohteiden tunnistaminen.

Palkitsemisvaliokunnan toinen keskeinen tehtäväalue on johdon seuraajasuunnittelun valmistelu. Vuoden 2010 aikana toteutui kaksi seuraajavalintatilannetta johtoryhmässä. Konsernin johtoryhmän jäsen, Pohjola Vakuutuksen toimitusjohtaja, siirtyi toisen työnantajan palvelukseen ja konsernin johtoryhmän jäsen, talous- ja rahoitusjohtaja, valittiin Pohjola Vakuutuksen toimitusjohtajaksi, mikä käynnisti talous- ja rahoitusjohtajan seuraajan hakuprosessin.

Palkitsemisvaliokunta on toteuttanut vuosittaisen oman toimintansa arvioinnin. Arvion mukaan valiokunnan kokoukset on valmisteltu asianmukaisesti, valiokunnan toiminta on kehittynyt monelta osin verrattuna edellisvuoteen ja valiokunnan toiminta on hyvällä tasolla.

Riskienhallintavaliokunta

Valinta ja kokoonpano

Hallitus valitsee keskuudestaan vuodeksi kerrallaan riskienhallintavaliokuntaan puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja vähintään yhden ja enintään kaksi muuta jäsentä. Valiokunnan jäsenillä tulee olla riittävä yhtiön ja sen konsernin liiketoiminnan sekä vakavaraisuuden hallinnan ja riskienhallinnan tuntemus.

Riskienhallintavaliokunta kokoontuu vähintään viisi kertaa vuodessa.

Tehtävät

Riskienhallintavaliokunnan tehtävänä on avustaa yhtiön hallitusta varmistamaan siitä, että yhtiöllä ja sen konsernilla on sen koko toiminnan kattavat riittävät vakavaraisuuden- ja riskienhallintajärjestelmät. Valiokunnan tehtävänä on myös valvoa, että yhtiö ja sen konserni eivät toiminnassaan ota niin suuria riskejä, että niistä voisi aiheutua olennaista vaaraa yhtiön ja sen konsernin vakavaraisuudelle, maksuvalmiudelle tai kannattavuudelle ja että yhtiön ja sen konsernin riskinkantokyky on riittävä turvaamaan toiminnan jatkuvuuden.

Tehtävänsä toteuttamiseksi valiokunta

- käsittelee yhtiön ja sen konsernin vakavaraisuuden hallinnan periaatteet, riskipolitiikat ja muut riskienhallintaa koskevat yleisohjeet
- valvoo yhtiön ja sen konsernin riskienhallintajärjestelmien kattavuutta ja toimivuutta
 - seuraamalla Pohjola Pankki Oyj:n hallituksen asettamien toimikuntien toimintaa
 - arvioimalla vähintään vuosittain yhtiön ja sen konsernin riskienhallinnan laatua, kattavuutta, toimivuutta ja tehokkuutta
- valvoo yhtiön ja sen konsernin pääomien määrää ja laatua, tuloksen kehittymistä, riskiasemaa sekä riskipolitiikkojen, limiittien ja muun ohjeistuksen noudattamista
- valvoo, että yhtiön riskienhallinta on lakien ja viranomaismääräysten ja ohjeiden mukaista
 - käsittelemällä ja arvioimalla ulkoisten valvojien riskiarviot
 - käsittelemällä ja arvioimalla mahdollisia riskienhallinnan toimivuuteen liittyviä havaintoja ja niiden edellyttämiä toimia
 - seuraamalla yhtiön toimintaan liittyvän sääntelyn kehittymistä riskienhallinnan osalta.

Riskienhallintavaliokunnan toiminta 2010

Riskienhallintavaliokunnan puheenjohtajana toimi Tony Vepsäläinen ja jäsenenä Simo Kauppi, Harri Sailas (26.3.2010 lähtien) ja Markku Vesterinen (26.3.2010 asti). Riskienhallintavaliokunnan kokouksiin osallistui valiokunnan jäsenten lisäksi toimitusjohtaja, talous- ja rahoitusjohtaja ja riskienhallintajohtaja. Riskienhallintavaliokunta kokoontui viisi kertaa. Jäsenten keskimääräinen osallistumisprosentti oli 93 %.

Riskienhallintavaliokunta on kokouksissaan käsitellyt tehtävänsä mukaisesti yhtiön vakavaraisuuden hallinnan periaatteet, riskipolitiikat ja muut riskienhallintaa koskevat yleisohjeet sekä valvojien riskiarviot.

Valvontatehtävänsä toteuttamiseksi valiokunnan kokouksissa käsitellään yhtiön kaikki riskit kattava riskianalyysi vuosineljänneksittäin. Tämän lisäksi vuoden 2010 aikana kokouksissa käsiteltyinä erityisaiheina on ollut muun muassa yritysasiakkaiden tilanteen seuranta, konsernin sijoitussalkkujen kehityksen seuranta, velkaantuneiden eurovaltioiden kehityksen seuranta sekä toimialan sääntelymuutokset ja niihin valmistautuminen. Riskienhallintavaliokunta arvioi myös omaa toimintaansa ja sen kehittämiskohteita.

5. Toimitusjohtaja ja konsernin johtoryhmä

Toimitusjohtaja

Toimitusjohtaja hoitaa yhtiön juoksevaa hallintoa hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti ja huolehtii siitä, että kirjanpito on lainmukainen ja varainhoito luotettavalla tavalla järjestetty.

Toimitusjohtajan tehtäviin kuuluvat konsernin liiketoiminnan johtaminen ja valvonta sekä vastuu yhtiön ja konsernin toimintojen kehittämisestä ja koordinoimisesta. Hallituksen vahvistaman toimenkuvauksen mukaan toimitusjohtajan pääasialliset vastuualueet ovat:

- konsernin tulos
- konsernin toiminnan johtaminen ja organisaation kehittäminen
- konsernin strateginen kehittäminen
- konsernin koordinointi
- tytär- ja osakkuusyhtiösijoitusten valvonta
- yhteistyö OP-Pohjola osk:n ja OP-Pohjola-ryhmän muiden yksiköiden kanssa
- edunvalvonta finanssialan yhteistyöelimissä ja
- yhteydenpito asiakkaisiin, osakkeenomistajiin, viranomaisiin, elinkeinoelämään, toisiin kotimaisiin ja kansainvälisiin pankki- ja vakuutusjärjestöihin sekä muihin sidosryhmiin.

Toimitusjohtaja toimii Pohjola-konsernin johtoryhmän puheenjohtajana ja keskeisten liiketoimintayhtiöiden hallitusten puheenjohtajana.

Hallitus nimittää yhtiön toimitusjohtajan ja päättää hänen toimisuhhteensa ehdoista. Toimitusjohtajan toimitusuhteen ehdot määritellään kirjallisessa toimitusjohtajasopimuksessa, jonka hallitus on hyväksynyt. Hallitus arvioi vuosittain toimitusjohtajan toimintaa.

Yhtiön toimitusjohtajana toimi vuonna 2010 kauppateiden maisteri Mikael Silvennoinen. Mikael Silvennoinen on toiminut yhtiön toimitusjohtajana vuodesta 1997 alkaen.

Toimitusjohtajaa koskevat henkilö- ym. tiedot on esitetty tämän selvityksen sivulla 36.

Konsernin johtoryhmä

Toimitusjohtajaa avustaa yhtiön operatiivisessa johtamisessa konsernin johtoryhmä, joka on hallituksen asettama neuvoa-antava elin. Konsernin johtoryhmällä ei ole lakiin tai yhtiöjärjestykseen perustuvaa toimivaltaa tai itsenäisiä päätöksenteko-oikeuksia. Päätökset johtoryhmässä käsiteltävistä asioista tekee toimitusjohtaja tai se johtoryhmän jäsen, jonka vastuulla käsiteltävä asia on, ellei asia kuulu yhtiön hallituksen tai muun konserniin kuuluvan yhtiön hallituksen päätettäväksi.

Konsernin johtoryhmän tehtävänä on toimia yhtiön toimitusjohtajan tukena yhtiöön ja sen konserniin liittyvien strategisten kysymysten valmistelussa, konsernin toiminnan koordinoimisessa, merkittävien tai luonteeltaan periaatteellisten operatiivisten asioiden valmistelussa ja toimeenpanossa sekä sisäisen valvonnan ja riskien- ja vakavaraisuuden hallinnan toimivuuden samoin kuin sisäisen yhteistoiminnan ja tiedonkulun varmistamisessa. Johtoryhmä yhteistoimintaelimenä huolehtii yhtiön ja sen konsernin kokonaisohjauksesta siten, että koko konsernille asetetut tulos- ja muut tavoitteet saavutetaan yhtenäisiä strategioita ja toimintaperiaatteita noudattaen.

Tehtävänsä toteuttamiseksi johtoryhmän tehtävänä on käsitellä erityisesti yhtiön ja sen konsernin strategia ja toimintasuunnitelma, hallitukselle esitettävät merkittävät asiat, suuret hankinnat ja projektit, yhtiön ja sen konsernin organisaation sekä hallinnon päälinjat ja henkilöstöhallinnon linjakysymykset. Johtoryhmän tehtävänä on lisäksi toimia eri toimintojen ja liiketoiminta-alueiden johdon välisenä informaatio- ja koordinaatioelimenä.

Konsernin johtoryhmään kuuluvat yhtiön toimitusjohtaja ja yhtiön ja sen konsernin liiketoiminnoista vastaavat johtajat sekä konsernin talous- ja rahoitusjohtaja, henkilöstöjohtaja ja riskienhallintojohtaja. Hallitus vahvistaa johtoryhmän kokoonpanon.

Konsernin johtoryhmän toiminta 2010

Konsernin johtoryhmän puheenjohtajana toimi toimitusjohtaja Mikael Silvennoinen. Konsernin johtoryhmä kokoontui 27 kertaa vuonna 2010. Johtoryhmä piti vuoden aikana varsinaisten kokousten lisäksi kuusi eri teemoihin keskittyvää suunnittelupäivää.

Konsernin johtoryhmä valvoi kokouksissaan tehtäväänsä mukaisesti konsernin strategian ja strategisten hankkeiden toteutumisen onnistumista ja teki tarvittavia toimenpiteitä strategisten hankkeiden toteutumisen varmistamiseksi. Konsernin johtoryhmän kokouksissa käsiteltiin konsernin vuosisuunnitelma ja riskipolitiikat. Konsernin johtoryhmä kävi kokouksissaan säännöllisesti läpi konsernin ja sen liiketoimintojen tulosta ja riskiasemaa. Lisäksi käsiteltiin kilpailuympäristöön ja sääntelyyn liittyviä keskeisiä asioita ja arvioitiin näissä tapahtuvien muutosten vaikutusta konserniin. Konsernin johtoryhmässä käsiteltiin kaikki vuoden aikana tehdyt tarkastuskertomukset ja muut sisäiseen ja ulkoiseen valvontaan liittyvät keskeiset asiat. Johtoryhmä kävi vuoden aikana säännöllisesti läpi hallitukselle esitettävät merkittävät asiat sekä suuret hankinnat ja projektit. Vuoden 2010 aikana konsernin johtoryhmä arvioi konsernin johtamis- ja ohjausmallia erityisesti uusien asiakkuussegmenttien käyttöönoton vuoksi. Osaamisen kehittämiseen ja palkitsemiseen liittyviä asioita käsiteltiin ja arvioitiin konsernin johtoryhmässä säännöllisesti vuoden 2010 aikana.

Konsernin johtoryhmän kokoonpano ja konsernin johtoryhmän jäseniä koskevat henkilö- ym. tiedot on esitetty tämän selvityksen sivuilla 36–38.

Pohjolan tytäryhtiöiden hallitukset

Tytäryhtiöiden hallitukset varmistavat, että kaikkia Pohjola-konserniin kuuluvia yhtiöitä johdetaan voimassa olevien lakien, säännösten ja Pohjolan periaatteiden mukaisesti. Merkittävien tytäryhtiöiden hallituksiin kuuluvat puheenjohtajana toimiva Pohjola Pankki Oyj:n toimitusjohtaja ja kahdesta neljään jäsentä, pääsääntöisesti Pohjola-konsernin johtoryhmästä.

6. Johtamisjärjestelmä

Arvot ja eettisen ohjeistuksen rooli

Pohjola-konsernille on määritelty toimintaa ohjaavat arvot, jotka omalta osaltaan toimivat myös eettisenä ohjeistuksena. Konsernin arvot ovat ihmisläheisyys, vastuullisuus ja yhdessä menestyminen. Eettistä toimintaa ohjaavat lisäksi eturistiriitatilanteiden hallintaa tukevat periaatteet, joiden ajantasaisuus varmistetaan vuosittain.

Pohjola-konsernin organisaatorakenne

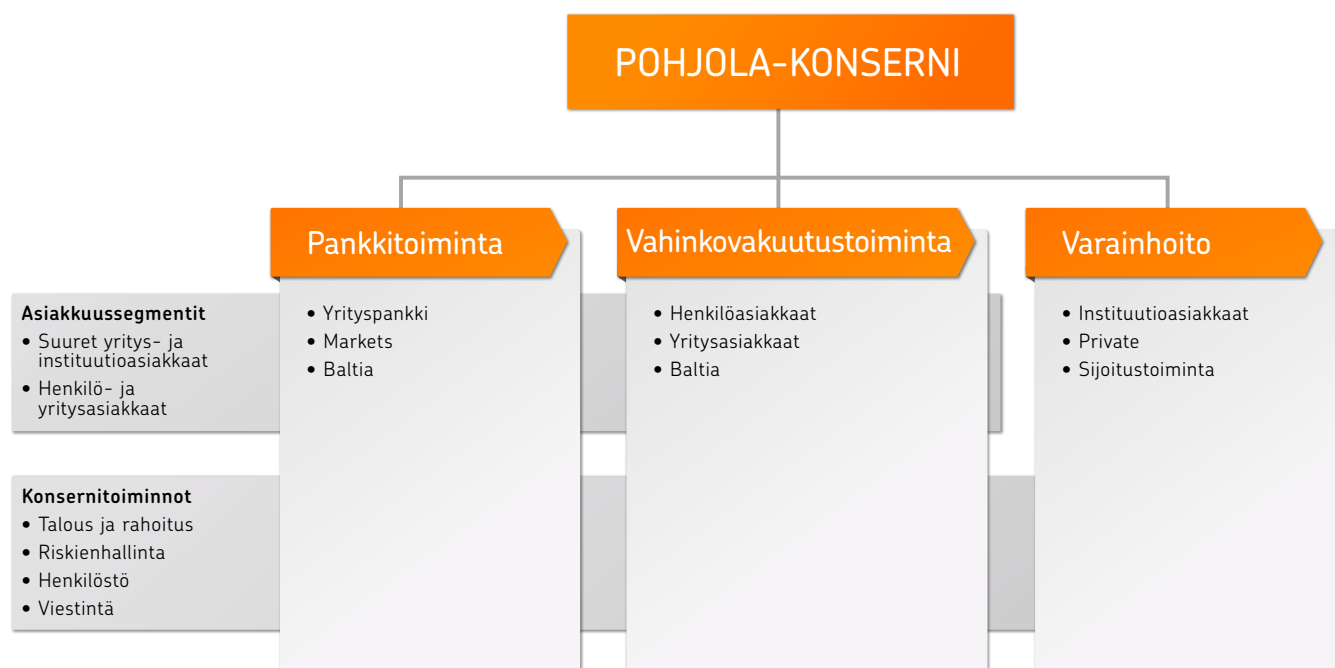
Konsernin organisaatio perustuu kolmeen liiketoimintasegmenttiin ja näihin kuuluviin liiketoiminta-alueisiin, kahteen asiakkuussegmenttiin sekä konsernitoimintoihin, joihin on keskitetty konsernin ja liiketoimintojen tarvitsemat keskitetyt palvelut ja tukitoiminnot.

Liiketoiminnoilla on oma konsernitasosta johdettu visionsa, strategiansa, menestysmittaristonsa ja toimintamallinsa. Liiketoimintojen ja liiketoiminta-alueiden tavoitteiden ja strategioiden tulee tukea konsernin vision ja strategian toteutumista.

Konsernin ja sen liiketoimintojen ja liiketoiminta-alueiden sekä asiakkuussegmenttien tarvitsema sellainen ohjaus, kehittäminen, tuki ja palvelut, jotka ovat osaamis-, tehokkuus- tai riskienhallintasyistä keskitetty, on organisoitu konsernitoimintoihin sekä vahinkovakuutuksen kenttäorganisaatioon ja korvaustoimintaan. Asiakkuuksien johtaminen ja hoito on vastuutettu asiakkuussegmenteille, jotka ovat suuret yritys- ja instituutioasiakkaat sekä henkilöasiakkaat ja kentän yritysasiakkaat. Markkinointi on koordinoitu konsernitasolla. Osa tukitoiminnoista, kuten sisäinen tarkastus, tietohallinto, viestintä, ulkoinen laskenta ja osa henkilöstöasioista, on keskitetty OP-Pohjola-keskusyhteisökonsernitasolla.

Päätöksenteko Pohjola-konsernissa

Konsernin toiminnallinen päätöksenteko ja ohjaus perustuvat hallituksen vahvistamaan liiketoimintaorganisaatioon. Konsernin juridinen päätöksenteko perustuu konsernin yhtiörakenteeseen. Toiminnallinen ja juridinen päätöksenteko yhdistyvät Pohjolan hallituksessa, jonka ohjaus- ja valvontavastuu kohdistuu koko konserniin. Hallituksen tehtävät ja päätöksentekojärjestys säännellään hallituksen työjärjestyksessä.

Seuraavassa kuvassa on esitetty Pohjola-konsernin päätöksentekaelimet ja raportointisuhteet tiivistetysti:

Toiminnallinen päätöksenteko ja ohjaus tapahtuvat seuraavissa elimissä:

- Pohjolan hallitus
- Pohjolan toimitusjohtaja
- liiketoiminnon johtaja
- liiketoiminta-alueen johtaja / asiakkuussegmentin johtaja
- osastonjohtaja
- yksikön päällikkö

Juridinen päätöksenteko tapahtuu seuraavissa elimissä:

- Pohjolan hallitus
- Pohjolan toimitusjohtaja
- Tytäryhtiöiden hallitukset
- Tytäryhtiöiden toimitusjohtajat

Liiketoimintojen sekä liiketoimintoihin perustettujen päätösvaltaa käyttävien elinten tehtävät, valtuudet, valtuuksien käytön enimmäisrajat ja raportointisuhteet määritetään niitä koskevissa työjärjestyksissä tai toimenkuvissa.

Pohjola-konsernin strateginen ja operatiivinen suunnittelu ja kehittäminen

Pohjola-konsernin pitkän aikavälin strateginen tahtotila määritellään noin kahden vuoden välein päivitetävissä strategiassa. Strategian päivitys perustuu toimintaympäristön, kilpailuympäristön ja oman toiminnan analyysiin sekä OP-Pohjola-ryhmän ja OP-Pohjola osk:n strategioihin. Konsernin strategia linjaa liiketoimintojen, liiketoiminta-alueiden ja tytäryhtiöiden omia strategioita ja toimintaa pitkällä aikavälillä. Strategisen suunnittelun keskeisenä tehtävänä on kuvata konsernin perustehtävä ja päämäärä sekä keskeiset tavoitteet, menestystekijät ja kilpailuedut, joiden avulla päämäärä pyritään saavuttamaan. Strategian päivityksen yhteydessä määritellään strategiakauden tärkeimmät hankkeet, joiden avulla konsernin toimintaa pyritään muuttamaan ja tekemistä keskitämään strategisten tavoitteiden saavuttamiseksi.

Operatiivinen suunnittelu on lyhyen tähtäimen suunnittelua ja sen keskeisenä tehtävänä on kuvata vuosittaiset painopisteet, keskeiset tekemiset, resurssit sekä riskilimiitit ja tulokset, joiden avulla strategiassa asetetut tavoitteet pyritään saavuttamaan. Strategiaassa asetetut tavoitteet ja hankkeet ja niiden toteutus linkitetään operatiiviseen suunnitteluun vuotuisissa liiketoimintasuunnitelmissa, toimenpideohjelmassa ja tavoitemittaristossa sekä kolme vuotta kattavissa kehityssuunnitelmissa. Vuosisuunnittelussa ja tavoitteiden asettamisessa otetaan tasapainoisesti huomioon tuloskortin neljä osa-alueita eli talous ja riskit, asiakkaat, prosessit sekä henkilöstö. Konkreettisten tavoitteiden toteutumista seurataan strategioissa ja toimenpide- ja kehityssuunnitelmissa määritellyillä menestysmittareilla, joiden toteutumista arvioidaan erikseen määrättyinä ajanjaksoina. Palkitseminen on osa johtamisjärjestelmää, jolla kannustetaan henkilöstöä tavoitteiden saavuttamiseen. Tulosennusteet laaditaan rullaavasti kuukausittain seuraavaa 12 kuukautta silmälläpitäen.

Pohjola-konsernin toiminnan seuranta ja raportointi

Suunnitelmien ja asetettujen tavoitteiden toteutumista seurataan jatkuvasti, jotta mahdolliset toiminta- ja kilpailuympäristön muutokset ja poikkeamat suunnitelmista havaitaan nopeasti ja mahdolliset korjaavat toimenpiteet voidaan käynnistää. Tavoitteiden toteutumista seurataan organisaatorakenteen mukaisesti myös esimiesten ja alaisten välisissä kehityskeskusteluissa. Raportoinnin tulee antaa oikea ja selkeä kuva operatiivisen toiminnan tilanteesta suhteessa asetettuihin tavoitteisiin, toiminnan toteutuneesta ja odotettavissa olevasta kehityksestä sekä tavoitteiden saavuttamista uhkaavista riskeistä. Toiminnan seurannassa keskeistä on ajantasaisuus ja luotettavuus sekä olennaisten seikkojen ja johtopäätösten esiin nostaminen päätöksenteon pohjaksi. Seurantaan kuuluu olennaisena osana toteumaraportoinnin lisäksi ennusteiden laatiminen ja vaihtoehtoisten skenaarioiden luominen.

Toiminnan seuranta on osa sisäistä valvontaa, jonka avulla pyritään varmistumaan siitä, että konsernin

- strategia ja toimintasuunnitelmat toteutetaan ja taloudelliset tavoitteet saavutetaan
- riskien hallinta on kattavaa ja riittävää
- toiminta on tehokasta ja luotettavaa
- taloudellinen ja muu raportointi on luotettavaa
- toiminnassa noudatetaan lakeja sekä ulkoista ja sisäistä sääntelyä.

7. Sisäinen ja ulkoinen valvonta

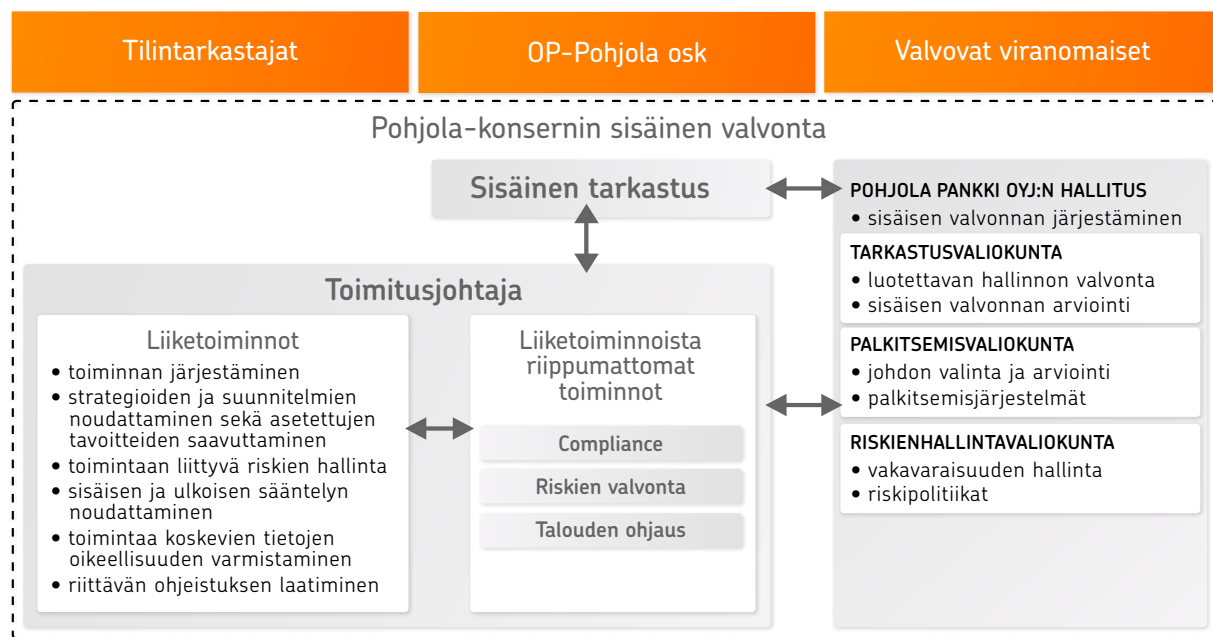
Sisäinen valvonta

Pohjola-konsernin sisäisen valvonnan tavoitteena on varmistaa, että konsernin strategiaa toteutetaan suunnitellusti ja tuloksellisesti, riskejä hallitaan asianmukaisesti, toiminta ja siihen liittyvä raportointi on sekä tehokasta että luotettavaa ja kaikessa konsernin toiminnassa noudatetaan sääntelyä. Sisäistä valvontaa toteutetaan kaikilla organisaation eri tasoilla. Ensisijainen ja laajamittaisin sisäinen valvonta toteutetaan operatiivisessa liiketoiminnassa, jossa sisäinen valvonta on jatkuvaa toimintaa ja osa päivittäisiä rutiineja.

Yhtiön toimitusjohtajaa sekä yhtiön ja sen konsernin ylintä ja toimivaa johtoa sekä muita toimintoja avustavat liiketoiminnan sisäisen valvonnan toimivuuden varmistamisessa liiketoiminnoista riippumattomat, konsernitoimintoihin keskitetyt, compliance-, riskien valvonta-, talouden ohjaus ja henkilöstö -toiminnot. Pohjolan hallitusta, toimitusjohtajaa ja konsernin johtoryhmää avustavat sisäisen valvonnan toimivuuden varmistamisessa sisäinen tarkastus ja erityisesti taloudellisten tietojen oikeellisuuden varmistamisessa myös ulkoiset tilintarkastajat. Pohjolan hallitus on vastuuttanut merkittävän osan sisäisen valvonnan varmistamiseen liittyvistä tehtävistä valiokunnilleen. Valiokuntien rooli on valmisteleva ja varsinainen päätöksenteko tapahtuu hallituksessa.

Konserniyhtiöiden hallitukset huolehtivat ko. yhtiöiden osalta sisäisen valvonnan varmistamiseen liittyvistä tehtävistä. Sisäinen tarkastus kattaa myös konserniyhtiöt ja tukee myös niiden hallituksia sisäisen valvonnan toimivuuden varmistamisessa.

Pohjola-konsernin sisäisen valvonnan viitekehys

Sisäisen valvonnan kehittämisessä huomioidaan myös Pohjola-konsernin ulkoisen sääntelyn muutokset ja ulkoisten valvojien sisäiseen valvontaan liittyvät havainnot.

Hallituksen rooli sisäisessä valvonnassa

Pohjolan hallitus vastaa riittävän ja toimivan sisäisen valvonnan järjestämisestä ja ylläpitämisestä.

- vahvistaa sisäisen valvonnan kuvauksen ja valvoo sisäisen valvonnan toimivuutta ja riittävyyttä yhtiössä sekä sen konsernissa,
- arvioi ja valvoo sisäisen ja ulkoisen valvonnan havaintojen perusteella toiminnan järjestämistä koskevien periaatteiden noudattamista ja ohjauksen toimivuutta yhtiössä sekä sen konsernissa ja
- vahvistaa sisäisen tarkastuksen toimintaperiaatteet ja tarkastussuunnitelman
- käsittelee compliance-toiminnan vuosisuunnitelman sekä tilintarkastajien tarkastussuunnitelman

Yhtiön hallitus seuraa säännöllisesti yhtiön ja sen konsernin liiketoiminnallista tulosta ja toimintaan sisältyviä riskejä ja päättää raportoinnista, menettelytavoista sekä laadullisista ja määrällisistä mittareista, joilla toiminnan tehokkuutta ja tuloksellisuutta arvioidaan. Yhtiön hallitus vahvistaa vuosittain halutun riskinottotason ja merkittävät riskienhallintaa koskevat toimintaperiaatteet samoin kuin eri riskilajeja koskevat riskipolitiikat ja -mittarit. Yhtiön hallitus päättää konsernin johtamisjärjestelmästä ja toiminnan edellyttämästä yhtiö- ja organisaatorakenteesta siten, että ne luovat edellytykset tehokkaalle sisäiselle valvonnalle.

Konserniyhtiöiden omistajaohjauksen varmistamiseksi ja sisäisen valvonnan toimivuuden seuraamiseksi konserniyhtiöiden hallitukseen kuuluu yksi tai useampi konsernin johtoryhmän jäsen. Konsernitasoinen riskienhallinta ja taloudellinen raportointi hoidetaan keskitetysti liiketoiminnoista riippumattomana toimintona.

Konserniyhtiöiden hallituksilla on vastuu asianomaisen yhtiön sisäiseen valvontaan liittyvistä ylimmän johdon tehtävistä. Konserniyhtiön toimiva johto vastaa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteutuksesta päätettyjen periaatteiden ja toimintaohjeiden mukaisesti sekä raportoi yhtiön liiketoiminnasta, riskinkantokyvystä ja riskitilanteesta konsernin johtamisjärjestelmän mukaisesti.

Compliance-toiminta

Pohjola-konsernin compliance-toiminta noudattaa OP-Pohjola-ryhmän compliance-toiminnan periaatteita.

Pohjola-konsernissa compliance-toiminta on järjestetty perustamalla Riskienhallinta -toimintoon konsernin riskienhallinnasta vastaavan johtajan alaisuuteen Compliance ja operatiiviset riskit -yksikkö, joka koordinoi ja valvoo sääntelyn noudattamisen varmistamista

konsernissa. Yksikkö on riippumaton liiketoiminnasta eikä osallistu valvomiinsa liiketoimiin.

Konsernin eri yhtiöille on nimetty yhtiö- tai yksikökohtaiset sääntelyn noudattamisen varmistamisesta vastaavat henkilöt, jotka varmistavat, että konsernitoisia periaatteita ja toimintaohjeita noudatetaan myös sivukonttoreissa ja tytäryhtiöissä. Vastuuhenkilöt toimivat yhtiöissään tai toiminnoissaan lukuun ottamatta Pohjola Pankki Oyj:n Suomessa toimivia Compliance Officereita, jotka toimivat Compliance ja operatiiviset riskit -yksikössä. Baltian sivukonttoreiden maakohtaiset compliance-vastaavat toimivat konttoreissaan.

Sisäinen valvonta 2010:

keskeiset tekemiset ja kehittämistoimet

Konsernin hallintoon liittyvät asiat valmistellaan pääsääntöisesti jo ennen hallituskäsittelyä hallituksen valiokunnissa, joista erityisesti tarkastusvaliokunnalla on merkittävä rooli sisäisen valvonnan toimivuuden ja toiminnan sääntelynmukaisuuden varmistamisessa.

Vuoden 2010 aikana on mm. arvioitu kaikkien hallituksen ja konsernin johtoryhmän jäsenten sekä chief compliance officerin luotettavuus sopivuus ja ammatitaito, jonka lisäksi hallitus on arvioinut myös omaa toimintaansa.

Luotettavan hallinnon ja sisäisen valvonnan toimivuutta on arvioitu sekä toimivan johdon, että tarkastusvaliokunnan ja hallituksen toimesta. Arvion mukaan sisäinen valvonta on järjestetty asianmukaisesti, joskin toiminnassa on edelleen kehitettävää ja sekä liiketoimintaan että toimintaympäristöön liittyvät muutokset edellyttävät toiminnan jatkuvaa kehittämistä.

Keskeisenä sisäisen valvonnan kehittämistoimena vuoden 2010 aikana oli liiketoiminnoissa tapahtuvan sisäisen valvonnan menettelytapojen kehittäminen sekä sisäisen valvonnan vastuiden selkiyttäminen operatiivisessa toiminnassa. Toinen keskeinen kehittämisalue oli valvontaviranomaisten, tilintarkastajien ja sisäisen tarkastuksen tarkastuksissa esitettyjen suositusten toteuttamisen seuranta.

Riskienhallinta

Pohjola-konsernin liiketoiminta perustuu harkittuun riskin ottamiseen ja sen hallintaan. Arvot sekä strategiset ja taloudelliset tavoitteet muodostavat riskienhallinnan ja vakavaraisuuden hallinnan perustan. Riskienhallinnan tehtävänä on tunnistaa ne uhkatekijät ja mahdollisuudet, jotka vaikuttavat strategian toteutumiseen. Riskienhallinnan tavoitteena on tukea

strategiassa asetettujen tavoitteiden saavuttamista valvomalla, että otetut riskit ovat oikeassa suhteessa riskinkantokykyyn.

Pohjola-konsernissa sovelletaan kokonaisvaltaista riskienhallintaa, jonka avulla pyritään tunnistamaan, arvioimaan ja rajoittamaan kaikki liiketoimintaan liittyvät riskit hyväksyttävälle tasolle. Riskienhallinta on integroitu osaksi konsernin päätöksenteko-, ohjaus- ja valvontajärjestelmää. Alla olevassa kuvassa on esitetty Pohjola-konsernin kokonaisvaltaisen riskienhallinnan viitekehys.

Keskeiset riskit

Pohjola-konsernin toiminnan merkittävimmät riskit ovat luottoriski, luottospread-, korko-, valuutta-, osake-, hyödyke-, likviditeetti- ja vakuutusriskit, sijoitusten markkinariskit sekä kaikkeen toimintaan liittyvät strategiset ja operatiiviset riskit.

Riskejä rajoitetaan riskipolitiikoilla, joissa määritellään konsernin riskinottohalukkuus ja riskilimiitit, joilla riskin ottamista rajoitetaan. Operatiivisten riskien hallinnan tueksi on määritelty riskien tunnistamista, arviointia ja hallintaa ohjaavat menettelytavat.

Asetettujen riskilimiittien noudattamista valvotaan ja riskejä, ml. toteutuneet operatiiviset riskit, seurataan säännöllisesti.

Vakavaraisuuden hallintaprosessi

Kokonaisvaltaisen riskienhallinnan viitekehys kattaa vakavaraisuuden hallintaprosessin, jonka tavoitteena on varmistaa pääomien tehokas käyttö ja pääomien riittävä määrä ja laatu. Näin turvataan häiriötön toiminta myös odottamattomien tappioiden varalta. Vakavaraisuuden hallinta käsittää myös luotettavan hallinnon sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen ottaen huomioon toiminnan luonne, laajuus ja monimuotoisuus. Vakavaraisuuden hallintaprosessi perustuu ennakoivaan lähestymistapaan ja sen lähtökohtana on konsernin liiketoimintastrategia ja -suunnitelmat, joita laadittaessa määritetään vakavaraisuustavoite ottaen huomioon liiketoimintaan liittyvät riskit, riskinottohalukkuus, pääomien tuottotavoitteet sekä pääomien rakenne ja saatavuus. Vakavaraisuustavoitteen lisäksi laaditaan pääomitus-tavoitteet liiketoiminnoittain, vakavaraisuusennusteet ja herkkyysanalyysi sekä varautumissuunnitelma

Pohjola-konsernin kokonaisvaltaisen riskienhallinnan viitekehys

vakavaraisuustavoitteen ylläpitämiseksi kaikki liiketoiminnasta ja ulkoisen toimintaympäristön muutoksista aiheutuvat olennaiset riskit huomioon ottaen.

Vakavaraisuuden hallinnassa painotetaan voimakkaasti kannattavuutta ja pääomien tehokasta käyttöä. Pääomien hallinta hoidetaan keskitetysti emoyhtiön toimesta. Tytäryhtiöistä jaetaan vuosittain osinkona emoyhtiölle ylimääräinen pääoma ja tarvittaessa emoyhtiö pääomittaa tytäryhtiöitä pääomalainoilla tai oman pääoman sijoituksin.

Pohjola-konsernin vakavaraisuuden hallinnassa käytetään stressitestejä ennakoimaan olennaisten riskitekijöiden muutosten vaikutusta kannattavuuteen ja pääoman riittävyyteen. Vakavaraisuuspuskurien riittävyyttä testataan myös skenaarioilla (mm. nk. worst case -skenaario). Vakavaraisuuden hallinnan ja sen laadun varmistuksen tapahtuvasta riippumattomasta arvioinnista vastaa sisäinen tarkastus.

Riskipolitiikat

Pohjola-konsernin riskinottoa ohjataan kokonaisriskipolitiikalla (ml. konsernitasolla laaditut strategisten liiketoimintariskien politiikka, operatiivisten riskien politiikka, likviditeettiriskipolitiikka ja maariskipolitiikka). Kokonaisriskipolitiikkaa täydentävät pankkitoiminnan osalta riskilajeittain laaditut riskipolitiikat (kuten luottoriskipolitiikat, markkinariskipolitiikka ja kiinteistöriskipolitiikka) ja konsernitoimintaa ohjaava sijoitussuunnitelma ja luottoriskipolitiikka sekä vahinkovakuutustoimintaa ohjaavat jälleenvakuutus- ja underwritingperiaatteet sekä vahinkovakuutuksen sijoitustoimintaa ohjaavat sijoitussuunnitelmat. Poliitikkojen, periaatteiden ja suunnitelmien avulla on tarkoitus varmistaa, että toiminnassa ei oteta konsernin riskinkantokyvyn ylittäviä riskejä. Riskipolitiikat ja muut riskienhallintaa ohjaavat toimintaohjeet, periaatteet ja sijoitussuunnitelmat päivitetään vähintään kerran vuodessa.

Riskienhallinnan ja vakavaraisuuden hallinnan organisointi

Pohjola Pankki Oyj:n hallitus on ylin päätöksentekaelin riskienhallintaan ja vakavaraisuuden hallintaan liittyvissä asioissa. Se päättää riskienhallinnan ja vakavaraisuuden hallinnan tavoitteista ja organisoinnista, vahvistaa vakavaraisuuden hallinnan periaatteet, riskipolitiikat, sijoitussuunnitelman sekä merkittävimmät riskienhallintaa koskevat toimintaperiaatteet. Osana vakavaraisuuden hallinnan periaatteita Pohjolan hallitus vahvistaa vuosittain pääomasuunnitelman, joka sisältää tulos- ja vakavaraisuusennusteet useilla vaihtoehtoisilla toimintaympäristön skenaarioilla.

Lisäksi hallitus valvoo ja seuraa riskien- ja vakavaraisuudenhallinnan toteuttamista. Hallitus hyväksyy myös päätöksentekojärjestelmän ja nimittää Pohjolan riskienhallintajohdon, tasehallintajohdon ja rahoitusjohdon jäsenet sekä vahvistaa underwriting-johdon tehtäväkuvauksen ja tehdyt nimitykset.

Hallitus on asettanut hallituksen vastuulle kuuluvien tehtävien valmistelua varten riskienhallintavaliokunnan. Hallituksen riskienhallintavaliokunnan tehtävänä on käsitellä yhtiön ja sen konsernin vakavaraisuuden hallinnan periaatteet, riskipolitiikat ja muut riskienhallintaa koskevat yleisohjeet. Valiokunta valvoo yhtiön ja sen konsernin riskienhallintajärjestelmien kattavuutta ja toimivuutta, sekä pääomien määrää ja laatua, tuloksen kehittymistä, riskiasemaa sekä riskipolitiikkojen, limiittien ja muun ohjeistuksen noudattamista. Lisäksi valiokunta valvoo, että yhtiön riskienhallinta on lakien ja viranomaismääräysten ja ohjeiden mukaista.

Riskienhallintajohto koordinoi ja ohjaa riskienhallinnan ja vakavaraisuuden hallinnan periaatteita ja toimintalinjoja kokonaisuutena ja esittää pankin toimitusjohtajan nimettäväksi konsernin luottopäätöksentekolinten jäsenet. Riskienhallintajohto käsittelee hallituksen vahvistettavaksi esitettävän Pohjola-konsernin vakavaraisuuden hallinnan periaatteet, riskipolitiikat, sijoitussuunnitelman sekä merkittävät riskienhallintaa ja vakavaraisuuden hallintaa koskevat toimintaperiaatteet. Lisäksi riskienhallintajohto hyväksyy riskien seurannassa käytettävät menetelmät ja mittarit sekä liiketoiminnan esityksestä konsernin uudet toimintamallit ja uudet tuotteet sekä olemassa oleviin toimintamalleihin ja tuotteisiin esitettävät muutokset.

Tasehallintajohdon tehtävänä on analysoida, koordinoida ja ohjata Pohjola-konsernin taseen käyttöä lakien, viranomaismääräysten, hallituksen hyväksymien riskipolitiikkojen ja riskienhallintajohdon asettamien toimintaperiaatteiden mukaisesti. Tasehallintajohto käsittelee oman pääoman rakenteen kehittämistä ja oman pääoman kohdentamista liiketoimintayksiköille ja riskilajeille. Se päättää konsernin pääoman käytön linjauksista tuotto/riski-suhteen optimoimiseksi ja tekee konsernin varainhankintaa ja likviditeettireservin sijoittamista koskevia päätöksiä hallituksen vahvistamien linjausten puitteissa.

Liiketoiminnasta riippumattoman riskienhallintatoiminnon tehtävänä on kehittää ja toteuttaa kokonaisvaltaista riskien- ja vakavaraisuudenhallintaa Pohjola-konsernissa yhteistyössä talous- ja rahoitustoiminnon kanssa. Riskienhallintatoiminto avustaa hallitusta, riskienhallintavaliokuntaa, tarkastusvaliokuntaa ja riskienhallintajohtoa konsernin vakavaraisuuden hallinnan

periaatteiden (ml. pääomasuunnittelu) laadinnassa ja kehittämisessä, sekä konsernin kokonaisriskipolitiikan, riskilajikohtaisten riskipolitiikkojen ja sijoitussuunnitelmien laadinnassa. Lisäksi toiminnon tehtäviin kuuluu konsernin riskinkantokyvyn ja riskipolitiikkojen toteutumisen seuranta ja raportointi sekä riskien ottamista koskevien päätöksentekovaltuuksien ja -ohjeiden valmistelu ja ylläpito. Riskienhallintatoiminto toimii myös päätöksenteon tukena ja laadunvalvojana luottopäätösprosessissa, koordinoi compliance-toimintaa ja tukee liiketoimintoja compliance-riskien hallinnassa. Talous- ja rahoitustoiminnon vastuulla on konsernin ja sen yhtiöiden pääomituksen suunnittelu, pääomituksen toteuttamisen koordinointi sekä pääomituksen liiketoiminnoille allokoinnin suunnittelu.

Konsernitason vakavaraisuuden hallinnan periaatteita noudatetaan liiketoiminnoissa, jotka ovat ensisijaisessa vastuussa riskinotosta, tuloksesta ja sisäisen valvonnan sekä riskien- ja vakavaraisuuden hallinnan periaatteiden noudattamisesta. Liiketoiminnoilla on oikeus tehdä riskin ottamista koskevia päätöksiä hyväksytyjen päätöksentekovaltuuksien ja limiittien puitteissa konsernin riskipolitiikkoja ja ohjeita noudattaen.

Pohjola-konsernin riskienhallinnan ja vakavaraisuuden hallinnan periaatteita ja riskiasemaa on kuvattu lähemmin Pohjolan internetsivuilla www.pohjola.fi > Sijoittajasuhteet > riskit ja vakavaraisuus sekä konsernin viimeisimmässä tilinpäätöksessä ja toimintakertomuksessa (ks. pohjola.fi > Media > Julkaisut).

Riskienhallinta 2010: keskeiset tekemiset ja kehittämistoimet

Riskienhallinnassa on vuoden 2010 aikana mm. seurattu ulkoisen sääntelyn kehittymistä ja valvottu hallituksessa vahvistettujen vakavaraisuuden ja riskien hallintaan liittyvien periaatteiden ja limiittien sekä muiden riskienhallintaa tukevien sisäisten ohjeiden noudattamista. Olennainen osa muuta riskienhallintaa tukevaa sisäistä ohjeistusta ovat jatkuvuus-, ja valmiussuunnitteluun, uusiin tuotteisiin ja toimintatapoihin sekä ulkoistettujen palveluiden hallintaan liittyvät ohjeet. Säännöllisessä seurannassa ovat olleet mm. pankin luottoriskiaseman kehitys, konsernin sijoitus-salkkujen riskiasema, velkaantuneiden eurovaltioiden kehitys, markkinariskien ja operatiivisten riskien hallintamenetelmät, asiakkaan tuntemiseen ja sisäiseen valvontaan liittyvät prosessit, uudet toimintamallit ja tuotteet sekä toimialan sääntelymuutokset ja niihin valmistautuminen.

Riskienhallinnan keskeisenä tehtävänä vuonna 2010 oli sääntelymuutosten seuranta ja viranomaisten laatimien stressitestien vaikutusten arviointi. Keskeiset riskienhallinnan kehittämistoimet kohdistuivat sisäisen taloudellisen pääoman malliin sekä vakavaraisuuden hallintaan liittyviin stressitesteihin.

Osana Pohjolan strategiassa vahvistettujen integraation syventämistä ja yritysliiketoiminnan uudistamista koskevien strategisten hankkeiden toteuttamista yhdistettiin OPK:n ratingtoimikunta ja Pohjolan ratingkomitea OP-Pohjola-ryhmän ratingtoimikunnaksi.

Riskienhallinnan toimivuutta ja riittävyyttä on arvioitu sekä toimivan johdon että riskienhallintavaliokunnan ja hallituksen toimesta. Arvion mukaan riskienhallinta on Pohjola-konsernissa nykytilanteessa asianmukaisesti järjestetty. Liiketoiminta- ja sääntelyympäristön muuttuessa sekä ryhmäkohtaisen riskienhallinnan muuttuessa siihen liittyy kuitenkin edelleen kehitettävää.

Sisäinen tarkastus

Sisäisen tarkastuksen tehtävänä on avustaa yhtiön hallitusta ja johtoa toiminnan ohjauksessa, valvonnassa ja varmistamisessa suorittamalla toimintaan kohdistuvaa tarkastusta. Sisäisen tarkastuksen suorittama tarkastus on riippumatonta ja objektiivista arviointi- ja varmistus- sekä konsultointitoimintaa. Tarkastus tukee johtoa tavoitteiden saavuttamisessa tarjoamalla järjestelmällisen lähestymistavan organisaation riskienhallinta-, valvonta- sekä johtamis- ja hallintoprosessien tehokkuuden arviointiin ja kehittämiseen. Pääpaino on riskitekijöiden tunnistamisessa ja sisäisen valvonnan toimivuuden arvioinnissa.

Sisäisestä tarkastuksesta vastaa Pohjolan emoyhteisön OP-Pohjola osk:n Tarkastuksen Sisäinen tarkastus -vastuualue, jota johtaa Sisäisen tarkastuksen johtaja. Sisäisen tarkastuksen johtaja raportoi OP-Pohjola-ryhmän tarkastusjohtajalle. Pohjola-konsernia koskevat tarkastushavainnot sisäisen tarkastuksen johtaja raportoi Pohjola Pankin hallituksen tarkastusvaliokunnalle ja Pohjola-konsernin johtoryhmälle ja on tarvittaessa suorassa yhteydessä myös toimitusjohtajaan.

Hallitus on vahvistanut sisäisen tarkastuksen järjestämistä ja toimintaperiaatteita koskevat ohjeet. Sisäinen tarkastus laatii vuosittain hallituksen hyväksyttäväksi toimintasuunnitelman. Sisäinen tarkastus tekee johdon toimeksiannosta myös erillisselvityksiä. Lisäksi se avustaa hallituksen tarkastusvaliokuntaa.

Sisäinen tarkastus suorittaa tarkastustoimenpiteet riippumattomasti. Tarkastuksista laaditaan kertomus, joka toimitetaan tiedoksi toimitusjohtajalle, hallituksen

tarkastusvaliokunnalle, tilintarkastajille, riskienhallintajohtajalle, compliance officerille sekä asianomaisen liiketoiminnan vastuuhenkilöille. Raportit voivat sisältää toiminnan parantamiseen tähtääviä suosituksia. Sisäinen tarkastus seuraa suositeltujen toimenpiteiden toteutusta.

Tarkastukset toteutetaan hyvää sisäistä tarkastustapaa noudattaen. Hyvää tarkastustapaa linjaavat sisäistä tarkastusta koskevat The Institute of Internal Auditorsin sekä tietojärjestelmätarkastusta koskevat Information Systems Audit and Control Associationin julkaisemat ammattistandardit sekä eettiset säännöt.

Sisäinen tarkastus 2010: keskeiset tekemiset ja kehittämistoimet

Sisäisessä tarkastuksessa työskenteli vuoden 2010 aikana keskimäärin 15 henkilöä. Näistä yhdeksän osallistui Pohjola-konsernia koskeneisiin tarkastuksiin. Vuoden aikana sisäisessä tarkastuksessa valmistui 21 Pohjola-konsernia koskevaa tarkastuskertomusta.

Vuoden 2010 tarkastuksissa painopisteinä ovat olleet hallituksen hyväksymän toimintasuunnitelman mukaisesti muun muassa viranomaissääntelyn aiheuttamien muutosten implementointi, sisäisen valvonnan toimivuuden arviointi, riskienhallinnan ja riskienhallintamenettelyjen arviointi sekä eri toimintaprosessit ja tietojärjestelmät.

Sisäinen tarkastuksen toiminta on vuoden 2010 aikana organisoitu kolmeen tiimiin: Rahoitus, Varallisuudenhoito ja vakuutus sekä Liiketoiminnan ohjaus ja tuki. Osaamispohjaisten tiimien perustamisen tavoitteena on kehittää tarkastamista ja edellytyksiä liiketoimintaosaamisen syventämiseen sisäisessä tarkastuksessa.

Ulkoinen IIA:n (The Institute of Internal Auditors) standardien mukainen sisäisen tarkastuksen laatuauditointi on suoritettu vuonna 2008. Tilintarkastusyhteisö KPMG Oy Ab suoritti syksyllä 2010 OP-Pohjola-ryhmän Tarkastuksen arvioinnin ja totesi sen perusteella, että sisäinen tarkastus toteuttaa ja noudattaa olennaisilta osin sisäisen tarkastuksen ammattistandardeja.

Pohjola-konserni maksaa OP-Pohjola osk:lle vuotuista ryhmän yhteistoimintamaksua, jolla katetaan sisäisen tarkastuksen lisäksi ryhmän riskienhallinnan ja johdon kuluja. Maksu oli vuonna 2010 yhteensä noin 2,3 miljoonaa euroa.

Ulkoinen valvonta

Tilintarkastus

Pohjolan yhtiöjärjestyksen mukaan yhtiökokouksen tulee valita yhtiön kirjanpidon, tilinpäätöksen ja hallinnon tarkastusta varten vähintään yksi ja enintään kolme tilintarkastajaa sekä yksi varatilintarkastaja, mikäli yksikään tilintarkastajista ei ole tilintarkastuslaissa tarkoitettu KHT-yhteisö. Tilintarkastajan ja varatilintarkastajan tulee olla tilintarkastuslaissa tarkoitettu KHT-tilintarkastaja tai KHT-yhteisö. Tilintarkastajien toimikausi on valinnan tapahtuessa kulumassa oleva tilikausi ja heidän tehtävänsä päättyy valintaa ensiksi seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä.

Pohjolan emoyhteisö OP-Pohjola osk järjestää noin viiden vuoden välein (viimeksi vuoden 2006 lopussa) eri tilintarkastusyhteisöille tarjouskilpailun, jonka nojalla OP-Pohjola osk esittää yhtiökokoukselle valittavia tilintarkastajia.

Tilintarkastajien tehtävänä on tarkastaa yhtiön ja sen konsernin kirjanpitoa, tilinpäätöksiä ja hallintoa sen seikan varmistamiseksi, että yhtiön ja sen hallintoelinten toiminta on lain mukaista ja että tilinpäätökset ovat laadittu voimassa olevien säädösten ja määräysten mukaisesti ja antavat osakkeenomistajille ja muille sidosryhmille oikeat ja riittävät tiedot yhtiön ja sen konsernin toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Lisäksi KHT-yhteisö toimittaa laajennettua tarkastusta tarkastuskohtaisten suunnitelmien mukaan. Hallituksen tarkastusvaliokunta arvioi vuosittain tilintarkastajan toiminnan ja neuvontapalveluiden laatua.

Tilintarkastajat antavat yhtiökokoukselle vuosittain tilintarkastuskertomuksen, jossa he ottavat kantaa tilinpäätöksen ja voitonjakoesityksen sisältöön sekä vastuuvapauden myöntämiseen. Lisäksi he laativat havainnoistaan tilintarkastusmuistioita, jotka toimitetaan tiedoksi yhtiön hallitukselle ja toimitusjohtajalle, hallituksen tarkastusvaliokunnalle, riskienhallintajohtajalle, sisäiselle tarkastukselle ja Finanssivalvonnalle. Tilintarkastajat antavat tarvittaessa myös suullisia selontekoja edellä mainituille elimille. Hallituksen tarkastusvaliokunta kuulee tilintarkastajaa käsiteltäessä konsernin tilinpäätöstä ja osavuositarkastuksia ja tilintarkastajat osallistuvat kaikkiin hallituksen tarkastusvaliokunnan kokouksiin. Tilintarkastajilla on lakiin perustuva velvoite ilmoittaa Finanssivalvonnalle seikoista tai päätöksistä, jotka vaarantavat toiminnan harjoittamisen ja toimilupaedellytysten olemassaolon taikka johtavat tilintar-

kastuskertomuksessa muun kuin tilintarkastuslaissa tarkoitetun vakiomuotoisen lausunnon tai tilintarkastuslain 15 §:n 4 momentissa tarkoitetun huomautuksen antamiseen.

Tilintarkastuspalkkiot lakisääteisestä tilintarkastuksesta perustuvat vuosisuunnitelmaan ja laajennetusta tarkastuksesta tarkastuskohtaiseen suunnitelmaan.

Tilintarkastajien palkkiot (konsernitasolla)

Euroa	2008	2009	2010
Tilintarkastus	472 000	458 145	370 948
Veroneuvonta	55 000	97 306	100 255
Muut palvelut	401 000	708 487	433 356
Yhteensä	928 000	1 263 938	904 559

Tilintarkastus 2010:

Yhtiön tilintarkastajana on vuonna 2010 toiminut KHT-yhteisö KPMG Oy Ab. KPMG Oy Ab:n nimeämänä päävastuullisena tilintarkastajana toimi KHT Sixten Nyman. Pohjola-konsernin tytäryhtiöiden tilintarkastajina toimivat KPMG Oy Ab:n nimeämät tilintarkastajat.

Lakisääteinen tilintarkastus käsittää yhtiön tilikauden kirjanpidon, toimintakertomuksen, tilinpäätöksen ja hallinnon tarkastuksen. Emoyrityksen tilintarkastajan on tarkastettava myös konsernitilinpäätös sekä varmistuttava siitä, että konserniin kuuluvien yritysten tilintarkastajat ovat suorittaneet tilintarkastuksen asianmukaisesti.

Pohjola-konsernin tilintarkastussuunnitelma on laadittu osana OP-Pohjola-keskusyhteisökonsernin tilintarkastussuunnitelmaa. Tarkastussuunnitelma sisältää sekä keskusyhteisökonserni että Pohjola-konsernin tason tarkastuskohteita. Tarkastussuunnitelma sisältäen valitut painopistealueet on esitetty tarkastusvaliokunnalle toukokuussa 2010. Tarkastuksen tavoitteena on ollut kohdistaa tarkastustoimenpiteet konsernitilinpäätöksen, yksittäisen konserniyhtiön kirjanpidon, tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen oikeellisuuden sekä sisäisen valvonnan kannalta oleellisiin osa-alueisiin. Tarkastuksen lähtökohtana on ollut tilintarkastajien tekemät arviot konsernin keskeisistä riskialueista sekä sisäisestä valvonnasta ja riskien mahdollisen toteutumisen vaikutuksista tilinpäätösten sisältöön ja niiden oikeellisuuteen. Tilintarkastus on toteutettu yhteistyössä keskusyhteisökonsernin sisäisen tarkastuksen kanssa.

Tarkastuksen etenemisestä ja siinä tehdyistä havainnoista kehityssuosituksineen on raportoitu säännöllisesti konsernin ja yksittäisten yhtiöiden johdolle ja tarkastusvaliokunnalle. Tilikauden päätyttyä on esitetty yhteenveto tilikauden tarkastuksesta emoyhtiön hallitukselle. Tilintarkastuskertomus annetaan osakkeenomistajille tilinpäätöksen tarkastuksen suorittamisen jälkeen.

Keskusyhteisön valvonta

Pohjola kuuluu lakimääräiseen osuuspankkien yhteenliittymään. Yhteenliittymän muodostavat keskusyhteisönä toimiva OP-Pohjola osk ja sen jäsenluottolaitokset sekä niiden määräysvallassa olevat rahoituslaitokset ja palveluyritykset. Keskusyhteisö OP-Pohjola osk ohjaa yhteenliittymän toimintaa ja antaa siihen kuuluville yrityksille ohjeita niiden maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden turvaamiseksi niiden riskien hallinnasta, luotettavasta hallinnosta ja sisäisestä valvonnasta. Keskusyhteisö voi lisäksi vahvistaa jäsenluottolaitoksille yleisiä toimintaperiaatteita noudatettaviksi näiden yhteenliittymän kannalta merkittävässä toiminnassa.

OP-Pohjola osk valvoo jäsenluottolaitosten toimintaa talletuspankkien yhteenliittymästä annetussa laissa tarkoitettulla tavalla. OP-Pohjola osk voi lisäksi Pohjolan emoyrityksenä käyttää tähän asemaan perustuvaa omistajaohjausta Pohjolaan nähden. Pohjola ottaa toiminnassaan huomioon OP-Pohjola osk:n hallinto-neuvoston vahvistaman ryhmätasoisien strategian sekä OP-Pohjola osk:n johtokunnan vahvistaman OP-Pohjola-keskusyhteisökonsernia koskevan strategian sekä OP-Pohjola osk:n jäsenpankeille antamat riskienhallintaa ja muuta toimintaa koskevat määräykset ja ohjeet. Pohjola raportoi erikseen sovitulla tavalla OP-Pohjola osk:lle.

Julkinen valvonta

Pohjolaa sekä sen konserniin kuuluvia suomalaisia sijoituspalveluyrityksiä ja vakuutusyhtiöitä valvoo Finanssivalvonta siten kuin rahoitus- ja vakuutusmarkkinoita koskevassa lainsäädännössä on säädetty. Konsernin Baltiassa olevat luottolaitokset ja vahinkovakuutusyhtiöt ovat asianomaisten valtioiden viranomaisvalvonnan alaisia.

8. Taloudellinen raportointiprosessi

Pohjola-konsernin talouden ohjauksen ja taloudellisen raportoinnin keskeiset periaatteet on kuvattu hallituksen hyväksymässä konsernin toiminnan suunnittelua ja seuranta koskevassa kuvauksessa. Edellä on kuvattu sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan pääpiirteet. Tässä luvussa on kuvattu pääpiirteet siitä, miten yhtiön sisäinen valvonta ja riskienhallinta toimivat sen varmistamiseksi, että Pohjolan julkistamat taloudelliset raportit antavat olennaisesti oikeat tiedot yhtiön ja sen konsernin taloudesta.

Yhtiö ja useimmat sen konserniyhtiöistä ovat julkisen valvonnan alaisia yrityksiä. Valvontaviranomaisten sääntelyn mukaan konsernin ylimmän johdon on päätettävä raportoinnista ja muista sisäisen valvonnan menetelmistä, joilla ylin johto seuraa toimintaa, toiminnan tulosta ja toimintaan sisältyviä riskejä. Luotettavan taloudellisen raportoinnin perustana ovat osakirjanpidoista ja konserniyhtiöiden tiedoista oikein yhdistellyt konsernitason tiedot. Luotettavan raportoinnin varmistamiseksi se tuotetaan liiketoiminnasta riippumattomasti.

Konsernin toiminnallisina segmentteinä raportoidaan sisäisessä ja ulkoisessa raportoinnissa liiketoimintasegmentit Pankkitoiminta, Vahinkovakuutustoiminta ja Varainhoito sekä lisäksi Konsernitoiminnot.

Konsernin liiketoiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista seurataan koko konsernin kattavalla taloudellisella ja riskiraportoinnilla sekä näiden säännöllisellä läpikäynnillä toimivan johdon ja hallituksen kokouksissa. Taloudellisten raporttien toteumatietoja verrataan suunnitelmiin, lisäksi arvioidaan kuluvan vuoden sekä seuraavan 12 kuukauden tulonäkymiä. Kuukausittainen johdon tulos- ja riskiraportti laaditaan joka kuukausi samoilla periaatteilla. Raporttia laadittaessa ja sitä läpikäydessä varmennetaan tuloksen ja raportoinnin oikeellisuutta analysoimalla tulos- ja riskiasemaa sekä poikkeamia tavoitteista.

Konsernin ulkoinen raportointi perustuu muun muassa IFRS-standardeihin, osakeyhtiölakiin, luottolaitoslakiin, vakuutusyhtiölakiin, kirjanpitolakiin sekä Finanssivalvonnan standardeihin ja määräyksiin. Yhtiön ja konserniyhtiöiden kirjanpidossa, tilinpäätöksessä ja konsernitalinpäätöksessä noudatetaan OP-Pohjola-ryhmän yhteisiä periaatteita. Konsernissa noudatetaan IFRS-laskentasäännöstä. Erillisyhtiöiden tilinpäätökset

Pohjola Varainhoito Oy:n tilinpäätöstä lukuun ottamatta laaditaan toistaiseksi kansallisten laskentaperiaatteiden (FAS) mukaisesti. Ryhmän keskusyhteisön OP-Pohjola osk:n vastuulla on viranomaisten kirjanpitomääräysten tulkinta, ohjeistus ja neuvonta sekä yhtenäisten tilinpäätösperiaatteiden noudattamisen valvonta. Tarvittaessa tilintarkastajilta hankitaan lausunto valituista periaatteista ja tulkinnoista.

Taloudellisen raportoinnin toiminta- ja soveltamisohjeet on koottu laskentakäsikirjaksi, joka sisältää muun muassa IFRS-standardien tulkinnot OP-Pohjola-ryhmätasoisina. Merkittävimpien periaatteiden ajantasaisuus tarkistetaan vuosittain tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden päivittämisen yhteydessä.

Taloudellisen raportoinnin organisointi

Yhtiön hallitus on talouden ohjaukseen liittyvissä asioissa ylin päättävä elin. Hallitus vastaa siitä, että yhtiön kirjanpidon ja varainhoidon valvonta on asianmukaisesti järjestetty. Yhtiön hallitus päättää raportoinnista, menettelytavoista ja laadullisista ja määrällisistä mittareista, joilla toiminnan tehokkuutta ja tuloksellisuutta arvioidaan. Yhtiön hallitus käsittelee ja hyväksyy konsernitalinpäätöksen ja osavuositarkastukset. Hallitus arvioi myös vuosittain yhtiön ja sen konsernin sisäisen valvonnan, compliance-toiminnan, riskienhallinnan ja talouden ohjauksen toimivuutta ja riittävyyttä. Hallitus saa kuukausittain konsernia ja sen liiketoimintoja koskevat tulos- ja riskiraportit sekä neljännesvuosittain laaditut riskianalyytit.

Hallituksen vastuulle kuuluvien taloudellista raportointia koskevien tehtävien valmistelua varten hallitus on asettanut tarkastusvaliokunnan. Tarkastusvaliokunnan tehtävänä on avustaa yhtiön hallitusta varmistumaan, että yhtiöllä on sen koko toiminnan kattava riittävä sisäinen valvontajärjestelmä sekä huolehtimaan siitä, että yhtiön kirjanpidon ja varainhoidon valvonta on järjestetty asianmukaisesti. Valiokunnan tehtävänä on myös arvioida, miten lakeja, määräyksiä, viranomaisohjeita ja sisäisiä ohjeita noudatetaan. Tarkastusvaliokunta arvioi ennen hallituksen kokousta tilinpäätökset ja osavuositarkastukset sekä noudatetut tilinpäätösperiaatteet. Tarkastusvaliokunta käsittelee myös merkittävimmät tilikauden aikana tehdyt muutokset tilinpäätösperiaatteisiin, liikearvon ja aineettomien hyödykkeiden arvonalentumistestauksen periaatteet ja testauksen lopputuloksen sekä merkittävimmät johdon harkintaa edellyttävät arviot ja periaatteet sekä valvontaviranomaisten ja sisäisen tarkastuksen laatimat tarkastuskertomukset ja raportit.

Toimitusjohtaja vastaa osakeyhtiölain mukaan siitä, että yhtiön ja sen konsernin kirjanpito on lain mukainen ja varainhoito järjestetty luotettavalla tavalla. Operaatiivisesti konsernin taloudellinen raportointi hoidetaan liiketoiminnoista riippumattomasti Konsernitoiminnoissa talous- ja rahoitus -toiminnon sekä riskienhallintatoiminnon toimesta. Konsernitoimintojen tehtävänä on tuottaa konsernin toiminnasta ja taloudesta luotettavaa, olennaista ja ajantasaista tietoa sekä pitää hallitus, tarkastusvaliokunta, toimitusjohtaja, konsernin johtoryhmän jäsenet ja muut päätöksentekijät tietoisina konsernin tuloksesta ja lähiajan näkymistä. Konsernitoimintojen tehtäviin kuuluu myös ulkoistettujen kirjanpito- ja viranomaisraportointipalvelujen laadun valvonta sekä talouden ohjauksen ja riskienhallinnan menetelmien, mittareiden ja niitä tukevien järjestelmien kehittäminen.

Konsernitoiminnot koordinoivat, aikatauluttavat ja vastaavat julkistettavien tilinpäätös- ja osavuosisaustietojen kokoamisesta ja segmenttiraportoinnista. Konsernitoimintojen tuottamaa raportointia ohjaavat johdon ja liiketoimintojen tarpeet sekä lainsäädäntö. Konsernitoiminnoissa varmistetaan, että kuukausittain laadittava talousraportointi on ohjeistuksen mukaista ja ajantasaista ja että sisäiset valvontatoimenpiteet tehdään asianmukaisesti. Raportointijärjestelmät ja tiedon välitys määritellään siten, että tavoitteiden, tuloksen, toiminnan ja riskien asianmukainen seuranta ja valvonta ovat mahdollisia määritellyillä organisaatiotasoilla niin liiketoiminta-alueittain kuin kokonaisuutenakin ja että tarpeellinen raportointi ja tiedon kulku on avointa niin vertikaalisesti kuin horisontaalisesti koko organisaatiossa. Konsernin ja liiketoimintojen tuloksia ja muita sisäpiiritietoja raportoidaessa varmistetaan, että raportin saajat kuuluvat sisäpiirirekisteriin.

Talouden ohjauksessa käytetään pääsääntöisesti OP-Pohjola-ryhmän yhteisiä järjestelmiä. Ulkoiseen laskentaan liittyvät tehtävät (kuten kotimaisten konserniyhtiöiden kirjanpito, tilinpäätökset ja viranomaisraportointi) hoitaa tehdyn palvelusopimuksen mukaisesti keskitetysti OP-Palvelut Oy:n Taloushallintopalvelut. OP-Pohjola osk:n Talouden ohjauksessa tehdään konsernitilinpäätökset ja se huolehtii ulkomaisten konserniyhtiöiden toimittamien tietojen yhdistelystä konsernitilinpäätökseen.

Taloudellisen raportoinnin riippumaton arviointi

Taloudellisen raportoinnin oikeellisuutta arvioivat lakisääteisesti tilintarkastajat. Tilintarkastajien tehtävänä on tarkastaa yhtiön ja sen konsernin kirjanpitoa, tilinpäätöksiä ja hallintoa sen seikan varmistamiseksi, että yhtiön ja sen hallintoelinten toiminta on lain mukaista ja että tilinpäätökset ovat laadittu voimassa olevien säädösten ja määräysten mukaisesti ja antavat osakkeenomistajille ja muille sidosryhmille oikeat ja riittävät tiedot yhtiön ja sen konsernin toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta.

Sisäinen tarkastus arvioi tarkastuksissaan yhtiön ja sen konsernin taloudellisen raportoinnin toimivuutta ja riittävyyttä ja raportoi tekemistään tarkastuksista toimivalle johdolle ja hallituksen tarkastusvaliokunnalle. Finanssivalvonta valvoo toimittamissaan tarkastuksissa myös taloudellista raportointiprosessia ja sen toimivuutta.

Taloudellinen raportointi 2010: keskeiset tekemiset ja kehittämistoimet

Olenainen osa raportoinnin oikeellisuuden varmistamisessa on osakirjanpitojen tuottaman tiedon siirtymisen oikein pääkirjanpitoon. Tätä valvontaa suoritetaan yhteistyössä OP-Palvelut Oy:n Taloushallintopalveluiden kanssa. Osakirjanpitojen täsmäytysprosessia on uudistettu vuoden 2010 aikana ja työ jatkuu vuonna 2011. Tavoitteena on osakirjanpitojen ja pääkirjanpidon välisten kirjanpitoerojen nopeampi selvittäminen ja korjaaminen sekä täsmäytysvastuiden selkeyttäminen.

Taloudellista raportointiprosessia ja liiketoiminnan ohjaamisen välineitä kehitetään jatkuvasti ja mm. taloudellisen pääoman malleja on kehitetty edelleen vuoden 2010 aikana.

Taloudellisen raportoinnin oikeellisuuden valvontaan kuuluu lisäksi sääntelymuutosten seuranta. Sääntömuutoksia seurataan yhteistyössä OP-Pohjola osk:n kanssa. Pohjola osallistuu merkittävällä panoksella sääntömuutosten tulkintaan ja soveltamiseen. Tällä hetkellä seurataan tarkasti rahoitusinstrumenttistandardin, vakuutus sopimusstandardin ja leasingstandardin uudistusta ja keskustelua niiden ympärillä. Voimaan tullessaan em. standardeilla on merkittäviä vaikutuksia taloudelliseen raportointiin.

9. Palkat ja palkitseminen

Hallituksen palkkiot ja muut etuudet

Hallituksen jäsenten palkkiot ja muut taloudelliset etuudet päättää vuosittain yhtiökokous. Hallituksen jäsenten palkkioita koskevat ehdotukset yhtiökokoukselle valmistelee emoyhteisö OP-Pohjola osk. OP-Pohjola osk:n ehdotus Pohjolan hallituksen jäsenten palkkioiksi julkaistaan osana yhtiökokouksutsua ja pörssitiedotteena.

Yhtiökokouksen 26.3.2010 vahvistamat hallituksen jäsenten kuukausipalkkiot ovat seuraavat: puheenjohtaja 7 000 euroa, varapuheenjohtaja 5 000 euroa ja muut jäsenet 4 000 euroa. Hallituksen jäsenille maksettavat kuukausipalkkiot käsitellään eläkettä kerryttävänä palkkana. Kokouspalkkiota maksetaan lisäksi hallituksen kaikille jäsenille 500 euroa kokoukselta. Matkakulut ja päivärahat maksetaan hallituksen jäsenille konsernin matkustusohjeen mukaisesti.

Toimitusjohtajan palkka ja muut etuudet

Hallitus nimittää yhtiön toimitusjohtajan ja päättää hänen palkastaan, eduista ja muista toimisuhteen ehdoista.

Toimitusjohtajan eläkeikä on 63 vuotta. Eläke-etuudet määräytyvät eläkelakien ja OP-Pohjola-ryhmän omien eläkejärjestelmien mukaisesti. Toimitusjohtajan toimisuhteessa noudatettava irtisanomisaika on kuusi kuukautta ja hänelle irtisanomisaajan palkan lisäksi maksettava erakorvaus vastaa 12 kuukauden palkkaa.

Hallituksen jäsenten palkkiot ja eläke-edut 2010 (€)

Nimi ja asema	Kk-palkkiot / vuosi	Eläke-edut	Kokouspalkkiot / vuosi	Yhteensä
Reijo Karhinen, pj	84 000	-	8 000	92 000
Tony Vepsäläinen, vpj	60 000	-	9 000	69 000
Merja Auvinen, jäsen	48 000	-	8 000	56 000
Jukka Hienonen, jäsen	48 000	-	8 000	56 000
Simo Kauppi, jäsen	48 000	-	8 500	56 500
Satu Lähteenmäki, jäsen	48 000	-	10 500	58 500
Harri Sailas, jäsen	36 000	-	2 500	38 500
Markku Vesterinen, jäsen	12 000	-	4 000	16 000
Tom von Weymarn, jäsen	48 000	-	8 000	56 000
Yhteensä	432 000	-	66 500	498 500

Toimitusjohtajan ja konsernin johtoryhmän jäsenten palkat 2010

Euroa	Säännöllinen rahapalkka	Tulospalkkio ed. vuodelta	Luontais- edut	Osake- palkkio	2010 yhteensä	2009 yhteensä
Toimitusjohtaja	535 752	120 819	20 104	60 411	737 086	652 670
Muut jäsenet	1 309 853	226 470	90 916	55 123	1 682 362	1 452 330
Yhteensä	1 845 605	347 289	111 019	115 534	2 419 447	2 105 000

Toimitusjohtajan ja yhtiön muun johdon palkitsemista koskevat periaatteet

Hallitus ja sen palkitsemisvaliokunta arvioi ja seuraa säännöllisesti konsernin palkitsemisjärjestelmien toimivuutta sen varmistamiseksi, että palkitseminen kaikkien henkilöstöryhmien osalta on linjassa konsernin arvojen, strategian, tavoitteiden, riskipoliittikkojen ja valvontajärjestelmien kanssa. Pohjolan palkitsemisjärjestelmien tavoitteena on kannustaa erinomaisiin suorituksiin ja sitouttaa avainresurssit Pohjolan toiminnan kehittämiseen ja varmistaa uusien avainhenkilöiden saaminen yhtiöön.

Toimitusjohtajan ja konsernin johtoryhmän muiden jäsenten palkitseminen muodostuu kolmesta osasta: 1) peruspalkka (rahapalkka ja luontoisedut; perustana tehtävien vaativuus ja henkilön osaaminen ja taidot); 2) lyhyen aikavälin palkitseminen (palkkioiden perustana konsernin vuositavoitteiden toteutuminen ja henkilökohtainen suoriutuminen) ja 3) pitkän aikavälin palkitseminen (johdon järjestelmä; perustana erikseen määrättyjen strategisten tavoitteiden toteutuminen).

Toimitusjohtajan ja konsernin johtoryhmän muiden jäsenten palkitsemisesta päättää yhtiön hallitus.

Toimitusjohtajalla ja konsernin johtoryhmän jäsenillä ei ole lisäeläkejärjestelmää.

Johdon lyhyen aikavälin kannustejärjestelmä

Hallitus päättää vuosittain konsernin johtoryhmän jäsenten lyhyen aikavälin kannustejärjestelmästä. Palkitseminen perustuu toisaalta johtoryhmälle yhteisiin konsernin vuosisuunnitelmasta johdettuihin tavoitteisiin ja saavutettuihin tuloksiin. Ja toisaalta henkilökohtaisiin tavoitteisiin, jotka sovitaan vuoden vaihteen kehityskeskusteluissa, niiden saavuttaminen arvioidaan seuraavan vuoden vaihteen kehityskeskusteluissa. Mikäli konsernin tulos jää alle puoleen tavoitteesta, lyhyen aikavälin henkilökohtaisia palkkiomaksimeja alennetaan hallituksen harkinnan mukaan. Mikäli konsernin tulos ennen veroja jää tappiolliseksi, ei konsernin johtoryhmän jäsenille makseta lyhyen aikavälin tulospalkkioita.

Palkkio on porrastettu tehtävän mukaan. Vuonna 2010 toimitusjohtajalla on oikeus maksimissaan neljän kuukauden ja konsernin johtoryhmän jäsenillä kolmen kuukauden säännöllistä ennakonpidätyksen alaista palkkaa vastaavaan palkkioon. Lyhyen aikavälin kannustejärjestelmän mukaiset palkkiot maksetaan rahana.

Johdon pitkän aikavälin kannustejärjestelmä

Hallitus on vahvistanut johdon pitkän aikavälin palkitsemisjärjestelmän vuosille 2008–2010. Johdon pitkän aikavälin järjestelmään kuuluvat toimitusjohtaja, konsernin johtoryhmän jäsenet ja nimetty joukko muita konsernin johtoon kuuluvia henkilöitä tai erikseen nimettyjä asiantuntijoita (vuoden 2010 lopussa yhteensä 136 henkilöä).

Johdon pitkän aikavälin järjestelmän piiriin kuuluvat voivat saada vuosittain palkkioina Pohjola Pankki Oy:n A-sarjan osakkeita, mikäli kyseiselle vuodelle asetetut strategiaan perustuvat tavoitteet saavutetaan. Palkkioina annettavien osakkeiden kappalemäärä määräytyy palkitsemismittarien saavuttamisasteen perusteella.

Vuonna 2010 johdon järjestelmässä sovelletut tavoitemittarit muodostuivat kannattavuudesta ja kasvusta. Kannattavuusmittarin perusteena oli Pohjola-konsernin tilikauden tulos/osake ja sen painoarvo on 50 prosenttia. Kasvumittareina käytettiin Pohjola Vakuutus Oy:n etuasiakastalouksien määrän muutosta (kasvu 1) ja OP-Pohjola-ryhmän keskittäjäasiakkaiden määrän muutosta (kasvu 2). Molemmilla mittareilla oli 25 prosentin painoarvo. Palkkiomittarien toteutumisasteiden ja painoarvojen perusteella määräytyi palkkiokerroin, jonka avulla määritetään lopullisen palkkion määrä. Kunkin palkkiomittarin tulee toteutua vähintään 80 prosenttisesti, jotta mittari kerryttäisi palkkiokerrointa. Kunkin mittarin toteutumasta huomioidaan enintään 120 prosenttia. Lisäksi palkkion edellytyksenä on, että kasvu 2 on toteutunut vähintään 60 prosenttisesti. Tätä ei sovelleta kuitenkaan silloin, kun etuasiakastalouksien määrän muutosta koskeva tavoite (kasvu 1) on saavutettu 100 prosenttisesti. Palkkion määrä on edellä mainitun palkkiokertoimen mukainen osuus asetetusta tavoitepalkkiosta.

Palkkio on porrastettu tehtävän mukaan. Asetettujen tavoitteiden toteutuessa toimitusjohtajalla on oikeus maksimissaan kuuden kuukauden, ja konsernin johtoryhmän jäsenillä viiden kuukauden säännöllistä ennakonpidätyksen alaista palkkaa vastaavaan palkkioon. Muulla johdolla on oikeus maksimissaan kolmen kuukauden palkkaa vastaavaan osuuteen. Muilla järjestelmään kuuluvilla erikseen nimetyillä henkilöillä on oikeus maksimissaan 1,5 kuukauden palkkaa vastaavaan osuuteen.

Järjestelmän piiriin kuuluva henkilö saa kunakin vuonna ansaitsemansa osakkeet (verojen jälkeen) kahden vuoden kuluttua ansaintajakson päättymisestä. Työsuhteen päättyessä ennen edellä tarkoitetun sitouttamisjakson päättymistä asianomainen menettää oikeuden osakkeisiin paitsi jos syynä on siirtyminen eläkkeelle, kuolema tai siirtyminen jonkin toisen OP-Pohjola-ryhmään kuuluvan työnantajayrityksen palvelukseen. Järjestelmä ei sisällä määräyksiä, jotka rajoittaisivat osakkeita saaneen henkilön oikeutta omistaa tai luovuttaa sanotut osakkeet em. sitouttamisjakson jälkeen.

Johdon pitkän aikavälin kannustejärjestelmä vuosille 2011–2013 on vahvistettu. Sen piiriin kuuluvien henkilöiden määrää on vähennetty ja rakennetta on uudistettu.

Henkilökunnan omistus tytäryhtiöissä

Pohjolan tytäryhtiöissä Pohjola Varainhoito Oy:ssä ja Pohjola Corporate Finance Oy:ssä on voimassa osakasjärjestely, jossa kunkin yhtiön avainhenkilöt omistavat osan kyseisen yhtiön osakkeista. Vastaava osakasjärjestely oli voimassa myös Pohjola Capital Partners Oy:ssä ja Pohjola Private Equity Funds Oy:ssä, kummankin näiden osakekanta on myyty vuoden 2010 lopulla Yhteensä näitä henkilökunnan omistukseen liittyvien osakasjärjestelyjen myötä tulleita osinkoja maksettiin vuodelta 2009 yhteensä 2,5 miljoonaa euroa.

Konsernin johtoryhmän jäsenistä Pohjola Varainhoito Oy:n toimitusjohtaja Mikko Koskimiehen omistus vuoden 2010 aikana oli 2,5 prosenttia Pohjola Varainhoito Oy:n osakkeista.

10. Sisäpiirihallinto

Pohjolan hallitus on vahvistanut sisäpiiri- ja kaupankäyntiohjeen, mikä sisältää ohjeistuksen julkisista ja yrityskohtaisista sisäpiirirekistereistä sekä määräykset sisäpiirihallinnon organisaatiosta ja menettelytavoista. Ohjeistus vastaa sisällöltään NASDAQ OMX Helsingin antamaa suositusta listatuissa yhtiöissä noudatettavasta sisäpiiriohjeesta.

Pohjolan lakimääräiseen julkiseen sisäpiiriin luetaan arvopaperimarkkinallain mukaan yhtiön hallituksen jäsenet, toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa, tilintarkastajat, mukaan lukien tilintarkastusyhteisön päävastuullinen tilintarkastaja, sekä Pohjola-konsernin johtoryhmän jäsenet.

Yrityskohtaiseen ei-julkiseen pysyvään sisäpiiriin kuuluvat OP-Pohjola osk:n hallintoneuvoston ja johtokunnan jäsenet sekä erikseen nimetyt OP-Pohjola-keskusyhteisökonsernin ja Pohjola-konsernin keskijohdon kuuluvat henkilöt. Pysyvään sisäpiiriin kuuluvat edelleen sellaiset erikseen määritellyissä tehtävissä toimivat OP-Pohjola-keskusyhteisökonsernin ja Pohjola-konsernin asiantuntijat ja muut toimihenkilöt, joilla on jatkuvasti yksityiskohtaista tietoa Pohjola-konsernin taloudellisesta tilasta (lähinnä taloushallintoa, viestintää ja johdon erityistehtäviä hoitavat henkilöt).

Ohjeen mukaan Pohjolan henkilökunnan ja erityisesti sen sisäpiiriin kuuluvien tulee ajoittaa kaupankäyntinsä Pohjolan osakkeilla sellaiseen ajankohtaan, jolloin markkinoilla on mahdollisimman täsmällistä tietoa yhtiön arvopaperin arvoon vaikuttavista seikoista. Yhtiössä on käytössä erityinen kaupankäyntirajoitus, jonka mukaan lakimääräisten ja pysyvään sisäpiiriin kuuluvien kaupankäynti yhtiön osakkeilla tai niihin oikeuttavilla arvopapereilla ei ole sallittua ns. suljetun ikkunan aikana. Suljettu ikkuna alkaa heti vuosineljänneksen päättymisen jälkeen ja päättyy tilinpäätöstiedotteen tai osavuositarkastuksen julkistamispäivän jälkeen. Sisäpiiriläiset eivät ole myöskään oikeutettuja käymään yhden kuukauden aikana vastakkaisia kauppia yhtiön osakkeilla tai niihin oikeuttavilla arvopapereilla.

Yksittäisiä hankkeita koskevien sisäpiirirekistereiden tarve arvioidaan sisäpiiri- ja kaupankäyntiohjeen mukaisesti tapauskohtaisesti. Hankekohtaiseen sisäpiiriin kuuluva ei saa hankkeen aikana käydä kauppaa Pohjolan osakkeilla.

Pohjolan sisäpiirirekisteriä ylläpitää yhtiön toimeksiannosta OP-Palvelut Oy. Yhtiön sisäpiirirekisteri on nähtävissä OP-Palvelut Oy:n tiloissa osoitteessa Teollisuuskatu 1 b, Helsinki. Sisäpiiri- ja kaupankäyntiohjeen noudattamista valvotaan pysyvän sisäpiirin kaupankäyntiä koskevilla tarkastuksilla ja lähettämällä säännöllisin väliajoin sisäpiiriläisille tarkastettavaksi ote sisäpiirirekisteristä.

Yrityskohtaiseen pysyvään sisäpiiriin kuuluvien henkilöiden kokonaismäärä oli vuoden 2010 lopussa OP-Pohjola-keskusyhteisökonsernissa ja Pohjola-konsernissa yhteensä 669 henkilöä.

Luettelo yhtiön julkiseen Pohjola osakkeiden liikkeenlaskijana -sisäpiirirekisteriin kuuluvista henkilöistä sekä heidän lähipiirinsä osake- ym. omistuksista on nähtävillä yhtiön internetsivuilla www.pohjola.fi > sijoittajasuhteet > hallinnointi ja johto > sisäpiirihallinto > sisäpiirirekisteri.

11. Tiedonanto- politiikka

Pohjola-konsernin emoyhtiön Pohjola Pankki Oyj:n (Pohjola) A-sarjan osake on listattu NASDAQ OMX Helsinki Oy:ssä. Lisäksi Pohjola laskee säännöllisesti liikkeeseen joukkovelkakirjoja, joista osa on kaupan-
käynnin kohteena NASDAQ OMX Helsingissä ja/tai London Stock Exchangessa tai muissa arvopaperi-
pörsseissä. Pohjola noudattaa tiedonantopolitiikassa pääasiallisesti Suomen lainsäädäntöä sekä NASDAQ OMX Helsingin tai muun arvopaperipörssin sääntöjä ja Finanssivalvonnan ohjeita.

Pohjolan hallitus on hyväksynyt yhtiötä koskevan tiedonantopolitiikan (disclosure policy). Tiedonantopolitiikassa on kuvattu ne keskeiset toimintaperiaatteet, joiden mukaisesti Pohjola listayhtiönä kommunikoi pääomamarkkinoiden ja muiden sidosryhmien kanssa.

Pohjolan tiedonantopolitiikka on julkaistu yhtiön internetsivuilla www.pohjola.fi > sijoittajasuhteet > hallinnointi ja johto > tiedonantopolitiikka.

12. Hallituksen ja konsernin johtoryhmän kokoonpano sekä jäsenten henkilö- ym. tiedot

Hallitus 1.1.2010–31.12.2010

Puheenjohtaja

(lain ja yhtiöjärjestyksen määräyksen ja asemansa perusteella)

Reijo Karhinen, s. 1955

Vuorineuvos, pääjohtaja, OP-Pohjola-ryhmä

Suomen kansalainen

Kauppätieteiden maisteri, Turun kauppakorkeakoulun kunniatohtori

Hallituksen jäsen vuodesta 1994

Muut keskeiset luottamustehtävät:

- Finanssialan Keskusliitto: hallituksen puheenjohtaja
- European Banking Federation: hallituksen jäsen
- Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen: hallituksen jäsen
- Keskuskauppakamari: hallituksen jäsen
- Luottokunta: hallintoneuvoston jäsen
- OP-Keskus osk: johtokunnan puheenjohtaja
- Unico Banking Group: Steering Committeeen jäsen

Keskeinen aiempi työkokemus:

Osuuspankkikeskus osk: toimitusjohtaja 1997–2006 ja toiminnonjohtaja

1994–1996, Kuopion Osuuspankki: toimitusjohtaja 1990–1994, Savonlinnan

Osuuspankki: toimitusjohtaja 1988–1990, Varkauden Osuuspankki: toimitusjohtaja

1985–1988, Juvan Osuuspankki: apulaisjohtaja 1979–1984

Pohjolan osakeomistus ja osakeperusteiset oikeudet:

A-osakkeita 1.1.2010 43 189 kpl ja 31.12.2010 52 802 kpl.

Varapuheenjohtaja

(yhtiöjärjestyksen ja asemansa perusteella)

Tony Vepsäläinen, s. 1959

Liiketoimintajohtaja, OP-Pohjola osk

Suomen kansalainen

Oikeustieteen kandidaatti, eMBA

Hallituksen jäsen vuodesta 2007

Muut keskeiset luottamustehtävät:

- Luottokunta: hallituksen varapuheenjohtaja
- OP-Keskus osk: johtokunnan varapuheenjohtaja
- Suomen Kulttuurirahasto: hallituksen jäsen

Keskeinen aiempi työkokemus:

OP-Pohjola osk: toimitusjohtaja 2007–2010, Tampereen Seudun Osuuspankki:

toimitusjohtaja 1998–2006, Turun Seudun Osuuspankki: varatoimitusjohtaja

1996–1998, Kuopion Osuuspankki: pankinjohtaja 1993–1996, Suomen Säästö-

pankki SSP Oy: aluejohtajan varamies 1992–1993, Pohjois-Savon Säästöpankki: esimiestehtävät 1985–1992

Pohjolan osakeomistus ja osakeperusteiset oikeudet:

A-osakkeita 1.1.2010 1 767 kpl ja 31.12.2010 8 665 kpl.

Merja Auvinen, s. 1960

Toimitusjohtaja, Savonlinnan Osuuspankki
Suomen kansalainen
Kauppatieteiden maisteri, eMBA
Hallituksen jäsen vuodesta 2006

Muut keskeiset luottamustehtävät:

- Etelä-Savon kauppakamari: hallituksen varapuheenjohtaja

Keskeinen aiempi työkokemus:

Pohjois-Savon OP-Kiinteistökeskus Oy: toimitusjohtaja oto. 1992–1993, Kuopion Osuuspankki: pankinjohtaja 1992–2001, Savonlinnan Osuuspankki: markkinointijohtaja 1989–1992, Nilsin Osuuspankki: pankinjohtaja 1989, markkinointipäällikkö 1987–1989

Pohjolan osakeomistus ja osakeperusteiset oikeudet:

A-osakkeita 1.1.2010 866 kpl ja 31.12.2010 1 390 kpl.

Jukka Hienonen, s. 1961

toimitusjohtaja, SRV Yhtiöt Oyj
Suomen kansalainen
Kauppatieteiden maisteri
Hallituksen jäsen vuodesta 2009

Muut keskeiset luottamustehtävät:

- Helsingin seudun kauppakamari: valtuuskunnan jäsen

Keskeinen aiempi työkokemus:

Finnair Oyj: toimitusjohtaja 2005–2010, Stockmann Oyj Abp: varatoimitusjohtaja 2003–2005, tavarataloryhmän johtaja 2001–2005 ja ulkomaan toimintojen johtaja 1995–2000

Pohjolan osakeomistus ja osakeperusteiset oikeudet:

A-osakkeita 1.1.2010 15 712 kpl ja 31.12.2010 15 712 kpl.

Simo Kauppi, s. 1954

Toimitusjohtaja, Länsi-Suomen Osuuspankki
Suomen kansalainen
Kauppatieteiden maisteri, eMBA
Hallituksen jäsen vuodesta 2006

Muut keskeiset luottamustehtävät:

- Satakunnan OP-liitto: hallituksen varapuheenjohtaja
- Satakunnan kauppakamari: hallituksen varapuheenjohtaja
- Länsi-Suomen Diakonialaitoksen säätiö: hallituksen puheenjohtaja
- Finda Oy: hallituksen jäsen
- Satakunnan korkeakoulusäätiö: hallituksen jäsen

Keskeinen aiempi työkokemus:

Länsi-Suomen Osuuspankki: varatoimitusjohtaja 2006–2009, Rauman Seudun Osuuspankki: toimitusjohtaja 1996–2006

Pohjolan osakeomistus ja osakeperusteiset oikeudet:

A-osakkeita 1.1.2010 3 163 kpl ja 31.12.2010 5 671 kpl.

Satu Lähtenmäki, s. 1956

Kauppakorkeakoulun johtaja 1.1.2010–31.7.2012,
Turun kauppakorkeakoulu/Turun Yliopisto (Johtamisen ja organisoinnin professori)
Suomen kansalainen
Kauppatieteiden tohtori
Hallituksen jäsen vuodesta 2006

Muut keskeiset luottamustehtävät:

- Turun Yliopisto: Turun Kauppakorkeakoulun johtokunnan puheenjohtaja
- Turun Kauppakorkeakoulun tukisäätiö: hallituksen jäsen
- Valtiovarainministeriön asettaman Hallinto- ja johtamistieteellisen neuvoston jäsen
- OP-Pohjola-ryhmän tutkimussäätiön hallituksen jäsen
- Kyösti Haatajan säätiön hallituksen jäsen

Keskeinen aiempi työkokemus:

Turun kauppakorkeakoulu: johtamisen ja organisoinnin professori 1999–, apulaisprofessori 1997–1998 ja erilaisissa opetus- ja tutkimusviroissa 1985–1996, MPS/DBM Scandinavia: ura- ja uudelleensijoittamiskonsultti 1996, Johannes Kepler University, Linz, Itävalta: vieraileva professori vuodesta 2004–

Pohjolan osakeomistus ja osakeperusteiset oikeudet:

A-osakkeita 1.1.2010 – kpl ja 31.12.2010 – kpl.

Harri Sailas, s. 1951

Toimitusjohtaja, Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen
Suomen kansalainen
Ekonomi
Hallituksen jäsen vuodesta 2010 (26.3.2010 alkaen)

Muut keskeiset luottamustehtävät:

- Finnair Oyj: hallituksen jäsen
- Helsingin seudun kauppakamari: hallituksen puheenjohtaja
- Keskuskauppakamari: hallituksen jäsen
- Työeläkevakuuttajat TELA ry: hallituksen puheenjohtaja
- Aalto-Yliopistokiinteistöt Oy: hallituksen puheenjohtaja

Keskeinen aiempi työkokemus:

Nordea Pankki Suomi Oyj: aluepankinjohtaja 2004–2006 ja varatoimitusjohtaja, Suomen vähittäispankin johtaja 2002–2004, MeritaNordbanken/Merita Pankki Suomi Oyj: varatoimitusjohtaja, aluepankinjohtaja 1998–2002, Merita Pankki Oyj: piirijohtaja Uusimaa 1995–1998, Kansallis-Osake-Pankki: eri tehtävissä 1975–1995

Pohjolan osakeomistus ja osakeperusteiset oikeudet:

A-osakkeita 26.3.2010 – kpl ja 31.12.2010 – kpl.

Tom von Weymarn, s. 1944

Eläkkeellä, hallitusammattilainen
Suomen kansalainen
Diplomi-insinööri
Hallituksen jäsen vuodesta 2006

Muut keskeiset luottamustehtävät:

- Hartwall Capital Oy: hallituksen puheenjohtaja
- Turku Science Park Oy: hallituksen puheenjohtaja
- Sibelius-Akatemia: hallituksen puheenjohtaja
- IK Investment Partners Oy: Senior Advisor
- Boardman Oy: partneri
- Oy Empower Ab: hallituksen jäsen
- Hydrios Biotechnology Oy: hallituksen jäsen

Keskeinen aiempi työkokemus:

Oy Rettig Ab: toimitusjohtaja 1997–2004, Cultor Oyj: varatoimitusjohtaja 1991–1997, Oy Karl Fazer Ab: eri johtotehtävissä, joista kaksi viimeistä vuotta toimitusjohtajana 1983–1991, Telko Oy: toimitusjohtaja 1981–1983, Oy Huber Ab: toimialajohtaja 1975–1981

Pohjolan osakeomistus ja osakeperusteiset oikeudet:

A-osakkeita 1.1.2010 1 650 kpl ja 31.12.2010 1 650 kpl.

Markku Vesterinen, s.1951

Toimitusjohtaja, Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö Suomi

Suomen kansalainen

Filosofian lisensiaatti

Hallituksen jäsen vuodesta 2008 (Hallituksen jäsen 26.3.2010 asti)

Muut keskeiset luottamustehtävät:

- Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen: hallituksen jäsen
- Finsilva Oyj: hallituksen jäsen

Keskeinen aiempi työkokemus:

Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö Suomi: varatoimitusjohtaja 2001–2007,

Vakuutusvalvontavirasto: ylijohtaja 1999–2001, Vakuutusosakeyhtiö Henki-

Fennia: toimitusjohtaja 1998–1999, Suomen Vakuutusyhtiöiden Keskusliitto:

johtaja, toimitusjohtajan varamies 1995–1998, Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö

Suomi: aktuaarijohtaja 1987–1995, Henkivakuutusyhtiö Nova: aktuaarijohtaja

1986–1987, Eläkevakuutus Oy Kansa: toimitusjohtaja 1983–1986

Pohjolan osakeomistus ja osakeperusteiset oikeudet:

A-osakkeita 1.1.2010 - kpl ja 26.3.2010 - kpl.

Hallituksen sihteeri

Markku Koponen, s. 1957

Lakiasianjohtaja

Suomen kansalainen

Varatuomari, eMBA

Muut keskeiset luottamustehtävät:

- OP-Keskus osk: johtokunnan varajäsen
- HSO-säätiö: hallituksen puheenjohtaja.

Johtoryhmä 1.1.2010–31.12.2010

Puheenjohtaja

Mikael Silvennoinen, s. 1956

Toimitusjohtaja, Pohjola Pankki Oyj

Suomen kansalainen

Pohjola-konsernin palveluksessa vuodesta 1989. Pohjola Pankki Oyj:n (entisen OKOn) toimitusjohtaja vuodesta 1997 ja johtokunnan jäsen vuosina 1997–2006, Pohjola-konsernin johtoryhmän puheenjohtaja vuodesta 2006

Kauppätieteiden maisteri

Keskeinen aiempi työkokemus:

Pohjola-konserni: toimitusjohtaja eri konserniyhtiöissä 1989–1997,

Wärtsilä-konserni: eri johtotehtävissä 1983–1989

Keskeiset luottamustehtävät:

- Unico Banking Group: Steering Committee jäsen
- Konecranes Oyj: hallituksen jäsen

Pohjolan osakeomistus ja osakeperusteiset oikeudet:

A-osakkeita 1.1.2010 37 055 kpl ja 31.12.2010 40 797 kpl.

Mikko Koskimies, s. 1967

Toimitusjohtaja, Pohjola Varainhoito Oy

Suomen kansalainen

Pohjola-konsernin palveluksessa vuodesta 2005

Pohjola-konsernin johtoryhmän jäsen vuodesta 2006

Kauppätieteiden maisteri

Keskeinen aiempi työkokemus:

ABN Amro Omaisuudenhoito Oy: toimitusjohtaja 1998–2005,

Nordea-konserni: useissa eri johtotehtävissä 1989–1997,

joista 1993–1997 Merita Bank Luxembourg S.A.

Keskeiset luottamustehtävät:

- St1 Oy: hallituksen jäsen

Pohjolan osakeomistus ja osakeperusteiset oikeudet:

A-osakkeita 1.1.2010 5 000 kpl ja 31.12.2010 5 000 kpl

Lisäksi välillinen omistus Pohjola Varainhoito Oy:ssä 2,5 %.

Jouko Pölönen, s. 1970

Talous- ja rahoitusjohtaja, Pohjola Pankki Oyj

Suomen kansalainen

Pohjola-konsernin palveluksessa vuodesta 2001

Pohjola-konsernin johtoryhmän jäsen vuodesta 2008

Kauppätieteiden maisteri, eMBA

Keskeinen aiempi työkokemus:

Pohjola Pankki Oyj: riskienhallintajohtaja 2001–2008,

PricewaterhouseCoopers: KHT-tilintarkastaja 1999–2001 ja

tilintarkastaja 1993–1999

Keskeiset luottamustehtävät: -

Pohjolan osakeomistus ja osakeperusteiset oikeudet:

A-osakkeita 1.1.2010 3 004 kpl ja 31.12.2010 3 517 kpl.

Reima Rytsölä, s. 1969

Pankkitoiminnan johtaja, konsernitasoinen vastuu suurista yritys- ja instituutioasiakkuuksista, Pohjola Pankki Oyj
Suomen kansalainen
Pohjola-konsernin palveluksessa vuodesta 1996
Pohjola-konsernin johtoryhmän jäsen vuodesta 2008
Valtiotieteiden maisteri, CEFA

Keskeinen aiempi työkokemus:

Pohjola Pankki Oyj ja sen tytäryhtiöt: eri johtotehtävissä 1998–2007 ja kotimaan rahamarkkinoiden chiefdealer 1996–1997, Merita Oyj: rahamarkkinadiileri 1994–1996

Keskeiset luottamustehtävät: -

Pohjolan osakeomistus ja osakeperusteiset oikeudet:

A-osakkeita 1.1.2010 2 188 kpl ja 31.12.2010 2 719 kpl.

Eva Valkama, s. 1949

Henkilöstöjohtaja, Pohjola Pankki Oyj
Suomen kansalainen
Pohjola-konsernin palveluksessa vuodesta 1984
Pohjola-konsernin johtoryhmän jäsen vuodesta 2009
Kauppatieteiden maisteri

Keskeinen aiempi työkokemus:

Pohjola Vakuutus Oy: eri esimies- ja johtotehtävissä 1984–2009

Keskeiset luottamustehtävät: -

Pohjolan osakeomistus ja osakeperusteiset oikeudet:

A-osakkeita 1.4.2010 720 kpl ja 31.12.2010 1 386 kpl.

Petri Viertiö, s. 1962

Riskienhallintajohtaja, Pohjola Pankki Oyj
Suomen kansalainen
Pohjola-konsernin palveluksessa vuodesta 2009
Pohjola-konsernin johtoryhmän jäsen vuodesta 2009
Diplomi-insinööri

Keskeinen aiempi työkokemus:

Ernst & Young: liikkeenjohdon neuvontapalvelut, johtaja 2007–2009, Sampo Oyj: riskienhallintajohtaja 2002–2007, Sampo Pankki Oyj: riskienhallintajohtaja 2000–2001, Varma-Sampo: riskienhallintapäällikkö 1999–2000, Leonia-konserni: useissa eri johtotehtävissä 1997–1999

Keskeiset luottamustehtävät:

- OP-Henkivakuutus Oy: hallituksen jäsen

Pohjolan osakeomistus ja osakeperusteiset oikeudet:

A-osakkeita 1.1.2010 1 572 kpl ja 31.12.2010 1 572 kpl.

Tomi Yli-Kyyny, s. 1962

Toimitusjohtaja, konsernitasoinen vastuu henkilöasiakkaista ja yritysasiakkaista,
Pohjola Vakuutus Oy
Suomen kansalainen
Pohjola-konsernin palveluksessa vuodesta 1990 (lukuun ottamatta 1999–2000)
Pohjola-konsernin johtoryhmän jäsen vuodesta 2006
Diplomi-insinööri

Keskeinen aiempi työkokemus:

Pohjola Vakuutus Oy: eri johtotehtävissä 2000–2005, Oy Porasto Ab:
toimitusjohtaja 1999–2000

Keskeiset luottamustehtävät:

- Tapaturmavakuutuslaitosten liitto: hallituksen puheenjohtaja

Pohjolan osakeomistus ja osakeperusteiset oikeudet:

A-osakkeita 1.1.2010: 15 716 ja 31.12.2010 17 368 kpl.